

BIBLICKÉ ÚKOLY

1. čtvrtletí 1984

ZÁKON, LÁSKA A ŽIVOT

Ú V O D

Křesťanství znamená víc než jen nějaký systém pravidel a úkonů. V křesťanství jde především o nový vztah mezi hříšníkem a Bohem. Ježíš Kristus přímo spojuje Boha s člověkem tím, že se svým vtělením staví na místo hříšníka a ukazuje mu bezpečnou cestu.

Pán Ježíš byl ve své lidské přirozenosti stále závislý na svém nebeském Otci a ačkoli žil bezhříšným životem, vzal na sebe hříchy celého světa a před zákonem stál jako by byl hříšníkem. Zemřel jako pravý „Beránek Boží“, snímající hříchy světa. Smrt však nemohla držet v zajetí tohoto bezhříšného nositele hříchu. Jeho vítězství nad hříchem, smrtí a hrobem je naší jistotou.

Boží plán spasení dal možnost vstoupit do nového společenství s Bohem, umožněného vírou v Krista, který nám místo našich hříchů dává svou svatost. Tu přijímáme jako nezasloužený dar, pokud jen budeme závislí na něm a na jeho zásluhách. Duch Svatý přitom působí v našem srdci i myslí znovuzrození a do našeho nitra zaznamenává svatý

Boží zákon, který utváří náš život podle Božího obrazu.

V úkolech tohoto čtvrtletí budeme uvažovat o zákoně, který Pán „vpisuje“ do našeho nitra, a jeho působení v našem životě. Zde je důležité připomenout, že dobré skutky konané v důsledku tohoto vnitřního zákona nemají spásnou záslužnost. Spásu si totiž nikdy a ničím nemůžeme zasloužit. Ať bychom jakkoli poslouchali tento vnitřní zákon, nikdy se nemůžeme rovnat Pánu Ježíši. Poslušnost, modlitba, bohoslužba, skutky lásky — to vše přinášíme Bohu na základě Kristovy svatosti. Jen Kristova krev může tyto skutky očistit a předložit Bohu. To vše musíme mít na zřeteli, jinak se staneme obětí sebezpozorování anebo porovnávání se s jinými. Takovéto počínání neodpovídá biblické představě o spasení, je neužitečné, ba škodlivé.

Zárukou našeho přijetí u Boha je Ježíš Kristus (Kol 2, 10). Mccí Ducha Svatého vnitřní zákon působí a usměrňuje náš život tehdy, když jsme vírou přijali Ježíšovu svatost za svoji. Smyslem tohoto vnitřního zákona je ustavičně nám zjevovat Boží charakter. Protože Bůh je láska, jde o zákon lásky, který je i zákonem života — Božím životem v nás. Náš Spasitel je příslibem, že toto troje — zákon, láska a život — se stává sku-

tečností našeho života v každodenním společenství s Bohem a lidmi.

Bží zákon lásky přesahuje všechny kulturní předpoklady, dobové, rasové, jazykové, národnostní i věkové rozdíly. Tím se křesťanství stává celosvětovým náboženstvím. Kdo přistupuje k Boží rodině, nemusí přijímat nutně určitý typ kultury, ale bezpodmínečně v něm musí působit biblicky definovaný vnitřní zákon lásky. Na základě Kristovy oběti za hříšníky může jen Bůh skrze Ducha Svatého napsat tento zákon do našeho srdce.

Přes dobovou podmíněnost všech lidských hodnot a pravidel má na základě Kristovy oběti Boží zákon lásky „dokonalý zákon svobody“ (Jak 1, 25) moc vysvobodit člověka z jeho hříšné přirozenosti.

Zatímco lidské zákony posuzují a trestají protizákonné skutky, v srdci znovuzrozeného člověka napsaný zákon lásky ovládá a řídí nejhlubší pohnutky, záměry a touhy člověka. Protože jde spíše o ducha než o literu zákona, musíme stále pamatovat, že ne my, vlastní silou, ale Kristus v nás svou mocí zachovává tento zákon lásky. Toto je tajemství vítězství nad hříchem u těch, kteří „zachovávají Boží přikázání a víru v Ježíše“ (Zj 12, 17).

Láska — nejšlechetnější pohnutka

Základní verš: 1 Kor 13,4—7

Láska ve své nejkrásnější podobě je nejen nějakým hnutím srdce, ale chápáním života charakterizujícím celou bytost. Dobro konáme proto, že milujeme a v tom nacházíme určitý smysl života. Všichni jsme však porušení hříchem a sobectvím. Když nás ovládne sebeláska, dovedeme být vůči potřebám bližních tak zaslepeni, že své vlastní cíle sledujeme bez ohledu na to, trpí-li tím někdo jiný. Kdyby všichni lidé na světě byli krajně sobectví a bezohlední, potom by neplatil žádný zákon, ale hrubé násilí.

Tato „dokonalá láska“ je určitým výrazem Boží podstaty. Boží láska k nám lidem se nemění a trvá věčně. Tím jsme dostali základ pro všechnu svou lásku a důvěru. Jak vděční bychom měli být, že smíme odpovédět na jeho milost a blahosklonnost. Láska otce anebo matky vůči „marnotratnému synu“ je jen slabým znázorněním věčné Boží lásky. Láska našeho nebeského Otce nás přitahuje jako mocný magnet.

Boží zákon je projev Boží lásky. Bůh nám chce do srdce vepsat svou lásku jako vnitřní zákon. Zaslíbil, že nás zbaví kamenného srdce a dá nám srdce masité. Teprve potom budeme moci na jeho lásku odpovídat láskou, jakou očekává, a teprve potom se naučíme milovat i jiné, jako je miluje on. Přijměme tento velký dar jeho lásky, která se má stát vnitřním zákonem a důvodem našeho jednání (1 Jan 3, 1—3).

1. Co je láska?

Jak popsal apoštol Pavel lásku? 1 Kor 13, 4,6—7

Láska podle těchto slov je pojivem trpělivosti, přátelství, věrnosti, víry a naděje. Každý z nás již okusil lásku, i když ji nikdo z nás neumí plně vystihnout. Bez lásky nemůžeme žít právě tak jako většina rostlin nemůže existovat bez světla. Různé projevy lásky obohacují náš život, a to i přes naše sobectví a zlobu, které jsou pravým opakem lásky. Právě pro množství sobectví a nenávisti, které někdy pozorujeme okolo sebe i v sobě, snadněji vyjádříme, co láska není, než co je.

Na čem spočívá naše jistota, že Bůh nás skutečně miluje? Jan 3,16; Řím 5,6—8; 1 Jan 4,8

Kdo miluje, ten svou pozornost věnuje jinému a do určité míry mu dává část sebe. Co láska v nejvyšším smyslu znamená, to je možno nejlépe poznat v životě Ježíše Krista. On přinesl tu nejvyšší oběť v zájmu hříšníků dříve, než ho poznali, ba i přes to, že ho nenáviděli. Tato láska nemá pozemský původ, pochází od Boha.

2. Čím láska není

Které vlastnosti nemají s láskou nic společného? 1 Kor 13,4—6

Z Pavlových slov rozumíme nejen co láska je, ale i co se s láskou neslučuje. Všechny uvedené negativní vlastnosti poškozují osobnost člověka a jsou překážkou zdravých mezilidských vztahů.

Proč jsou Pavlem vyjmenované „skutky těla“ v protikladu k pravé lásce? Gal 5,19—21; viz Řím 1,28—32

Křesťané s podobnými „skutky těla“ nedělají Ježíšovu jménu žádnou čest. Nikomu neposloužíme tvrdou, bezohlednou kritikou. Zachránit a pomoci může jen šlechetný a chápavý přístup k lidem.

Projevy účasti a lásky od nás nevyžadují, abychom se zřekli vlastní osobnosti a stali se někým jiným. Společenství věřících v Krista tvoří přece lidé povahově různě vybavení a obdaření rozmanitými schopnostmi.

Pravá láska není žádnou sentimentalitou. Pravá láska není žádná sobecká, krátkodobá vášeň; nezávisí na čase a okolnostech.

3. Nedostatek lásky

Jaké jsou naše skutky, když pohnutkou k nim není láska? 1 Kor 13,1—3

Apoštol vzpomíná některé významné projevy duchovního života, které mohou být výrazem pouhého sobectví, není-li jejich pohnutkou láska. Jen ona může skutkům propůjčit nebeskou příchut a trvalou hodnotu.

Jak projevil Pán Ježíš svou lásku vůči učedníkům před těžkou zkouškou v Getsemane? Jan 13, 33—35

Tento nový příkaz bratrské lásky v jistém ohledu nebyl nový. Patřil k naučením Páně skrze Mojžíše (3 Moj 19, 18). Nový byl potud, že byl jedinečným projevem Kristovy lásky, kterou měli učedníci horlivě napodobovat. Tento vztah lásky měl být mezi učedníky důkazem jejich úzkého vztahu k Pánu. Láska je mocnějším znamením pravých křesťanů, než vyznání víry.

4. Láska je trvalá

Proč pravá láska nemá časové omezení? 1 Kor 13,8

Nic pozemského nemá věčné trvání. Všechno je jen dočasné. Pyramidy, hrady, mrakodrapy, světové říše, králové, hrdinové, učenci — to všechno dříve či později přejde v zapomenutí. Všechno lidské je

proměnlivé, jen dar Boží lásky má věčnou hodnotu.

Pravá láska se nezalekne těžkostí, překážek, odmítání ba ani soužení. Jedinečným příkladem takovéto lásky byl život Spasitele, Ježíše Krista. Pavel užasl nad touto láskou a zvolal: „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Soužení anebo úzkost, pronásledování anebo hlad, nahota, nebezpečnost anebo meč?“ (Řím 8, 35).

Na základě čeho se můžeme těšit z věčného společenství s Bohem? 1 Jan 4,15—16

V Kristu nás oslovuje Boží láska, která nás vysvobozuje z moci zla a uzpůsobuje pro nový život. Proto je důležité, abychom milovali Pána Ježíše a tím odpovídali na věčnou Boží lásku. O naší účasti na věčném životě rozhoduje náš pozemský vztah ke Kristu.

5. Dokonalá láska

V co doufáme a co očekáváme v tomto všelijak nedokonalém světě? 1 Kor 13, 9—12

Pavel zde mluví o věčném životě, tedy o nové zemi a novém nebi. Pán Ježíš nás však ujišťuje, že dar věčného života se začíná darem jeho lásky už zde. Jeho láska mění naše sobectvím zatvrzelé srdce na soucitné a laskavé tou měrou, jak úplně jsme ochotni odevzdat se Kristu.

Nebývá lehké milovat nepřátele, avšak od Krista se můžeme učit a naučit milovat dokonale.

Občas si uvědomujeme, že krátkost našeho života neodpovídá rozměru dokonalé lásky a čas našeho pozemského trvání jako by se vysmíval všem našim představám o věčné a dokonalé lásce. Proti všelijakým pokušením malověrnosti, zpochybňování skutků lásky či zmalomyslnujícím příkladem „ochlazení“, či „ztráty první lásky“ ať nám do konce pozemské pouti vystačí zářivý příklad lásky Boží

v Kristu Ježíši a věčně platné zaslíbení o jejím nehynoucím významu.

6. Víra, naděje a láska

Co je tou největší mocí, která nám pomáhá žít křesťanským životem? 1 Kor 13,13

Mezi vírou, nadějí a láskou je určitý vnitřní vztah. Jako víra nemůže žít bez naděje, tak nemůže existovat ani bez činných skutků lásky (Gal 5, 6). Ačkoli se nemusíme starat o to, jaké vztahy budou v životě věčném, jsme povinni dbát o to, aby se Boží láska v nás i skrze nás rozhojňovala a tvarovala do podoby příkladné lásky Ježíšovy. V pozemských podmínkách, kde nám budoucnost připadá krajně zahalená, musíme se cvičit ve skutcích víry dosvědčované skutky lásky, máme-li důvěryplně žít očekáváním „blahoslavené naděje“ (Tit 2,13).

Bez Božího daru naděje by náš pohled na minulost a přítomnost zůstal zmatený a vzpomínání na nepříjemnosti života by mohlo být nesnesitelné. Kdo však doufá, ten umí snášet každé příkoří a trpělivě vydržet až k cíli. Naše víra dosáhne svého vyvrcholení, až budeme stát tváří v tvář Ježíši. Naše naděje se naplní, když dosáhneme to nehynoucí, věčné. Láska však byla v minulosti, je v přítomnosti a bude i v budoucím, věčném Božím království onou „páskou dokonalosti“ (Kol 3,14). Neochvějná víra je obdivuhodná, ale mnohem více potřebujeme neochvějnou a vvrvalou lásku!

Co říká apoštol Petr o souvislosti víry a naděje v životě věřícího Božího dítěte? 1 Petr 1,21--22

Svědění a Duch svatý

Základní verš: Iz 30,21

Ve slovnících a encyklopediích nacházíme různé definice svědomí. Ve starozákonních spisech se místo tohoto pojmu obvykle setkáváme se slovem „srdce“. Adventistický Biblický slovník definuje svědomí jako „vnitřní schopnost vědomí posoudit správnost myšlenek, slov a činů a to nezávisle na touhách a sklonech člověka“.

Písmo mluví o svědomí dobrém, čistém, bezúhonném. Nezamlčuje však, že svědomí může být slabé, nečisté, vypálené anebo umlčené. Naštěstí však mluví o možnosti očištění a obnovy svědomí. E. G. Whiteová často píše, že pod vlivem Ducha svatého se svědomí stává průvodcem a rádcem v našem rozhodování a chování.

Svědění není jen nějakým vnitřním hlasem či šestým smyslem, ale důležitým rozhodčím v životě člověka. Skrze svědomí Duch svatý usměrňuje vůli a ovládá celý život. Neposlušnost může svědomí tak oslepit, že člověk nepostřehne hříšnost hříchu. Proto Pán Bůh zaslíbil, že Kristovou obětí umožní změnu kamenného srdce na srdce masité, které bude schopné poslouchat Ducha svatého. Jen Ježíšovou láskou vykoupené a Duchem svatým obnovené srdce může zachovávat Boží přikázání. (Viz Ez 11,19–20)

1. Vnitřní hlas svědomí

Jak nám může Pán Bůh pomoci správně se rozhodovat? Iz 30,21

Nejednou v životě se nacházíme před závažným

rozhodnutím. Neznámá budoucnost riziko rozhodování bolestně ztěžuje. Na volbě nejednou závisí vítězství nebo porážka, život anebo smrt. Nejednou chceme někomu ukázat správný směr a sami pocítujeme potřebu pomoci. Milující Bůh nám posílá pomoc prostřednictvím svědomí. Tento vnitřní hlas nám naznačuje, co je správné a co zlé. Kdo věří v Krista a důvěřuje Písmu, ten ví, že Boží slovo oslovuje všechny, kteří neodmítají slyšet a uposlechnout Ducha svatého. Tento hlas varuje, napomíná a usměrňuje. Je to poselství světla od Pána jeho lidu.

Z čeho vyrozumíváme, že „vnitřní hlas“ působí ve všech lidech? Řim 2,14—15

Pavel byl přesvědčen o tom, že lidé, kteří neznají psaný zákon, přece mají ve svém srdci určitý nepsaný zákon, který je možno označit za instinktivní poznání dobra a zla. Z toho tedy vyplývá, že k a ž d ý č l o v ě k je před Bohem zodpovědný.

2. Vliv Ducha svatého na svědomí

Kdo má být usměrňovatelem našeho svědomí? Jan 16,7—8.13

Duch svatý dává znepokojenému svědomí pokoj a naději. On má být jeho rádcem a průvodcem. Duch svatý ukazuje svědomí Golgotu. V jejím světle se nám vyjevuje ohavnost hříchu, jeho moc, jeho strašné následky odloučenosti od Boha a zotročenosti člověka.

O kom vydává svědectví Duch Svatý? Jan 15,26

Otec, Syn i Duch svatý společně ukazují člověku dokonalou cestu života. Jen Duch svatý nám umožňuje poznat Pána Ježíše a v jeho kříži vidět jedinou cestu spasení. Duch svatý nám ukazuje Kristovu perspektivu pro jeho církvev.

Jaké nebezpečí hrozí těm, kteří odporují hlasu svědomí? Sk 24,25; 26,27—28

3. Dar pro všechny

*Jakou schopností vybavit Bůh věřící i nevěřící?
Řím 2,14—15*

Apoštol říká, že pohané, kteří neznají Boží zákon, přece mají určité svědomí; jinak by je Duch Svatý nemohl přivádět ke Kristu. Přístup pohanů ke Kristově církvi je důkazem, že svědomí je Božím darem pro všechny lidi.

Proč se nikdo nesmí stát svědomím druhého člověka? Řím 14,10.12—13

Lidem s vlivným postavením hrozí obzvlášť nebezpečí, že budou chtít být svědomím jiných lidí. Na druhé straně jsou lidé, kteří přímo vyžadují, aby jim někdo byl svědomím, aby se sami nemuseli rozhodovat a za svoje rozhodnutí nemuseli nést zodpovědnost.

4. Dobré a slabé svědomí

Proč se apoštol Pavel mohl spokojeně poohlédnout na svou službu v Korintě? 2 Kor 1,12; 1 Tim 1,5

Svědomí nutno vzdělávat, vychovávat a ostřit v dílně Božího slova, které je takřkajíc svědomím našeho svědomí.

Jaké následky má časté odporování svědomí? Tit 1,15—16

Odporování a nevšímavost vůči hlasu svědomí vedou k jeho oslabení. Další ignorování a přehlášování jeho výzev může vést k umrtvení svědomí a k úplnému zmaření jeho ochranného vlivu v člověku. Strážnou službu může konat jen bdělé svědomí, usměrňované Božím slovem a oživované Duchem svatým.

5. Svědomí je možno zavrhnout

Jaké nebezpečí hrozí tomu, kdo své dobré svědomí „zavrhuje“? 1 Tim 1,18—19

Dlouholeté výchovné úsilí rodičů může zmařit zlé prostředí, nevhodní přátelé nebo vlastní neovládnuté touhy. Toto vše může obzvlášť mladé lidi vést k ztrátě sebeúcty a zřeknutí se ušlechtilých mravních zásad. Pohyb na šikmé ploše bývá nebezpečný. Zavrnutí dobrého svědomí souvisí se ztrátou víry a neochotou „bojovat výborný boj“.

Co míní Pavel výrazem „mají na vlastním svědomí vypáleno znamení“ v 1 Tim 4,2?

Písmo nám říká, že svědomí může být silné anebo slabé podle toho, co člověk činí nebo nečiní. Proti vlastnímu svědomí se prohřešuje každý, kdo odmítá každodenně chodit do školy Kristovy a svědomitě plnit určené povinnosti. Jen pohotová a vytrvalá odpověď lásky může uchovat v srdci živé vědomí povinnosti a odpovědnosti. Jinak se srdce zatvrzuje a svědomí bývá „cejchované“.

6. Neodpustitelný hřích

V jaké souvislosti mluvil Pán Ježíš o hříchu, který nebude odpuštěn? Mar 3,28—30; Mat 12,22—32

Lidé, kteří své provinilé svědomí tiší představou, že svůj hříšný život mohou změnit, kdy se jim zachce a že s nabízenou milostí si mohou zahrávat a stále podléhat pokušením, žijí nebezpečným životem. Zkušenost, výchova a hříšný způsob života změni povahu natolik, že potom již nemohou přijmout Ježíšův obraz. Kdyby jim cestu neosvěcovalo světlo, bylo by to jiné. Bůh by mohl zasáhnout svou milostí a poskytnout jim příležitost k nápravě. Když však světlo dlouho odmítali a pohrdali jím, nakonec jim bude odepřeno.

Zavrhuje-li své svědomí, koho vlastně odmítáme? Zalm 51, 3—5.12—13; porovnej Iz 30,21

Pán Bůh působí na lidské srdce Duchem svatým. Když tohoto Ducha lidé odmítají, znemožňují mu rozhovor s nimi. Když nakonec Ducha svatého odmítli, potom už Bůh nemůže pro ně nic udělat.

3. úkol — dne 21. ledna 1984

Vnitřní zákon

Základní verš: Jer 31,33

V minulém úkolu jsme řekli, že Bůh dal svědomí všem lidem. To však neznamená, že všichni lidé pocítují dobro a zlo stejně. Náš úsudek je velkou měrou ovlivněn naším chápáním dobra a zla. Chování lidí a jejich vzájemné vztahy usměrňují zákony, které vyznačují, co člověk dělat smí a co ne. Zákony států jsou důležitým prostředkem kontroly chování občanů. Občané obvykle státní zákony respektují, i společnost někdy na jejich prosazení použije síly.

Lidské zákony jsou však proměnlivé. Mění se doba, liší se krajově, ovlivňuje je domácí tradice, kulturní úroveň, hospodářský systém a politická orientace. Z Písma se však dovídáme, že Pán Bůh chce napsat svůj zákon do našeho srdce. Tento zákon je výrazem Boží vůle. Bůh chce, abychom přijali jeho zákon jako zaslíbení. Přijetím tohoto zákona se staneme jeho lidem a on bude naším Bohem.

1. Dobro

Proč při otázce týkající se dobra není možné obejít Boží zjevenou vůli? Řím 7,12

Boží přikázání jsou Božím zákonem života pro lidi. Podstatou tohoto zákona je láska (Mat 23,37–38;

1 Jan 4,9). Dobrota pochází z Boží moci změnit lidskou přirozenost. Vírou v Krista může být hříšný člověk zachráněn. Tato víra působí skrze lásku a očisťuje duši od každé poskvrny.

Co pudí člověka konat dobro? 1 Kor 13,4; Gal 5, 22

Z křesťanského hlediska láska je moc. V ní přichází k uplatnění rozumová a duchovní síla. Bohatství často člověka zotročuje a ničí, síla ho tyranizuje, pravda a dobro však pocházejí z čisté lásky.

2. Člověk a dobro

Co říká apoštol Pavel o vnitřním zápase člověka usilujícího konat dobro? Řím 7,18

Sami od sebe nejsme schopni konat dobro. Na co však nestačíme my, to vykoná Boží moc v srdci každého věřícího.

V Kristově blízkosti si člověk uvědomuje svou hříšnost a odcizenost Bohu, porušenost všech vztahů vůči spolubližním a ke světu vůbec. Kdybychom se přece jen chtěli o něco opřít, potom ze zkušenosti Božích mužů smíme vyslechnout usvědčení: „Všichni zajisté zhřešili a nemají slávy Boží“ (Řím 3,23). „Zpronevěřili se všichni, zvrhli se do jednoho, nikdo nic dobrého neudělá, naprosto nikdo“ (Žalm 14,3). Kristův kříž nám zjevuje hloubku propasti, do které jsme spadli a z které sami nevyjdeme. Člověk se může snažit uniknout tomuto sebepoznání nesprávně optimistickým názorem o svém „dobrém jádru“, ale čím déle žije, tím bolestněji poznává pravdivost Pavlových slov: „Neboť nečiním dobro, které chci, nýbrž dělám zlo, které nechci“ (Řím 7,19).

3. Měřítko spravedlnosti

Jaký význam přisoudil apoštol Pavel Božtmu zákonu? Řím 7,7

V Řím. 7. máme dodnes platný Pavlův odkaz o významu mravního zákona. V citovaném verši se Pavel snaží představit zákon v tom nejlepším světle. Za svoji hříšnost hanobí hřích, nikoli zákon. Zákon pokládá za normu chování. Podle Pavla má tedy důležitou úlohu. Apoštol připomíná, že by nevěděl o hříchu, kdyby mu to neřekl „zákon“. Předpokládejme, že bychom nevěděli, jaké jsou konkrétní požadavky Boží vůle. Potom bychom vůbec nevěděli, co je hřích. Nemohli bychom vědět ani to, že jsme odsouzeni na smrt. Když je Boží vůle někomu zjevena, poznává se jako hříšník. Při poznání tohoto stavu by však nebylo správné zaujmout nepřátelský postoj k zákonu. Když nám zrcadlo vyjeví nečistotu, nebudeme ho přece obviňovat. Ani lékař není nepřítelem člověka, upozorní-li ho na skrytou chorobu. Zrovna tak ani Bůh není naším nepřítelem, když nám nastavuje zrcadlo svého svatého zákona ve snaze pomoci nám a uzdravit nás z hříchu.

Co usměrňuje křesťana, aby každodenně volil to, co je správné? 1 Petr 3,10—17

Upřímně věřící člověk nevyhledává to, co je snadnější. Neočekává obdiv a netouží po lidské slávě. Svou naději upíná k nebi, dívá se na Ježíše a jde přímou cestou. Chce žít spravedlivě kvůli spravedlivosti samé. Je laskavý a skromný. Pamatuje na štěstí jiných.

4. Vnitřní boj

Jak popisuje Pavel boj ve svém srdci? Řím 7,15—19.23

Když člověk povoluje pokušení a žije v hříchu, jeho mysl se zatemňuje. Mravní vědomí se otupuje. Varovný hlas svědomí zůstává bez ozvěny a umlká. Člověk postupně přestává rozlišovat mezi dobrem a zlem a nakonec si neuvědomuje své postavení před Bohem. Náboženské formalisty může zachovávat a

horlivě se přidržovat nauk, ale podstata mu unikla.

Jak nám Duch svatý a svědomí pomáhají zachovávat Boží zákon? Sk 2,14—37

Na Golgotě byl vyvýšen Boží zákon. Srdce, které je změněné touto láskou nemůže svým životem přehlížet vůli Boží. Hřích je přestoupení Božího zákona. Kdykoliv se člověk vzdává hříchu, jeho život se dostává do souladu s Božím zákonem. Toto je dílo Ducha svatého. Boží zvěst z Písma, hlas svědomí, dílo Ducha svatého rozněcují v srdci skutečnou lásku ke Kristu. On se obětoval pro záchranu celého člověka — těla, duše i ducha. Láska ke Kristu se projevuje poslušností.

Čeho se bude týkat poslední výzva Ducha svatého oslovující lidské svědomí? Zj 12,17

Poslední velký spor mezi pravdou a bludem je rozhodující zápas dlouhotrvajícího boje o Boží zákon.

5. Náboženství srdce

Co zaslíbil Pán Bůh ohledně možnosti zachovávat jeho zákon? Jer 31,33

Bůh na Sinaji napsal svůj svatý zákon na kamenné desky. Duch svatý ho vepisuje do srdce. Kristova svatost se stává naší, když ji přijmeme. Jeho krev je výplatou za naše hříchy. Jeho poslušnost se připočítává nám.

Co se děje, když „hledíme na Ježíše“? Žid 12,2; 2 Kor 3,18

Když důvěřivě hledíme na Ježíše, původce a dokonavatele naší víry, postupně se měníme podle jeho podoby. Získáváme charakter podobný jeho charakteru. Stále dokonaleji ho poznáváme. Vstupujeme do stále užšího společenství s nebeským světem a jsme schopnější přijmout bohaté poznání a moudrost věčnosti.

Cím může být naše mravní síla umocněná a zúšlechtěná? Řím 13, 10; 1 Kor 1 3,4—7

Pod vlivem Ducha svatého působícího v nás se pravda musí stát skutečností každodenního života a konkrétně se projevit v rozhodování, v záměrech a v činech. To znamená v trvalém odmítání nej-různějších pokušení. V přílivu pokušení musíme být neochvějní jako skalní útes. Pohled na Ježíšův kříž nám dá odvahu setrvat do konce.

6. Touha po dobrotě

Kdo jediný nám může pomoci získat vnitřní pokoj? Řím 7,24—25

Touha po dobrotě a pravé svatosti je správná, ale zůstane marnou, když podle ní nebudeme jednat. Mnozí zahynou přes naději a touhu stát se křesťany. Když o to nikdy skutečně neusilovali, budou zváženi na váze a nalezeni lehcí. Vůli je třeba napnout správným směrem.

Jakou naději směji mít slabí a zmalomyslnění hříšníci? Luk 18,1—8; Iz 55,7

Vztáhni ruku a uchop ruku svého Zachránce. Tímto dotykem získáš moc jeho bezhříšného charakteru. V této moci můžeš zvítězit nad každým pokušením. Tvůj život bude čistý a svatý a tehdy zazáří tvoje světlo jako ranní úsvit.

Co víme o Boží moci dokonávající se v Pavlových slabostech? 2 Kor 12,9

Kristus má moc dovést své následovníky k svatosti a čistotě. On nás může sytit ze stromu života při studiu jeho slova a může nás přivést k trůnu milosti. Není síly v nebi, kterou by nebyl ochotný dát srdci, které si uvědomuje svou ubohost. Přišli jsme „k dokonalosti v něm“ (Kol 2,10; Ef 3,14—21).

Svoboda v Kristu

Základní verš: 1 Kor 8,9

Kromě svědomí dal Pán Bůh člověku v ráji i dar svobodné vůle. Člověk se může rozhodnout věřit v Boha anebo v něho nevěřit. Apoštol Pavel říká, že má svobodu, že může činit to, co je v souladu se zákonem. Bere však ohled na některé slabé ve víře, a proto mnohé z dovoleného raději nekoná, aby se jeho činy nestaly kamenem úrazu některých věřících. V životě poznáváme, že naše svoboda není úplná, ale nejednou omezená, což nám volbu ztěžuje.

Velkou pomocí při volbě je věřícím dokonalý příklad Ježíše Krista. Jeho životním cílem bylo konat vůli Boží a vzdávat Bohu slávu. Když jsme se ho rozhodli následovat, neměli bychom již sloužit jiným bohům. V našem srdci by už neměly být žádné modly. Neměli bychom nerozvážnými slovy působit pohanění jeho jménu. Vždy bychom měli zjevovat jeho charakter. Ustoupí-li vlastní já a Duch svatý ovládne srdce, Boží zákon lásky nás osvobodí.

1. Boží dar svobody

Jak se můžeme stát podle Ježíšových slov skutečně svobodnými? Jan 8,31—32.36

Verš 32. a 36. spolu úzce souvisí. Pán Ježíš nabízí svým následovníkům především svobodu vyplývající z poznání pravdy a v souvislosti s tím i svobodu z poznání jeho samého. „Pravda“ se zde vztahuje na skutečnost Boha a jeho Syna Ježíše Krista, dále na nabídku evangelia a konečně na uskutečnění Boží vůle (zákon). Proti tomu stojí hřích, pomocí kterého si jeho původce všechno zotročil a chce zničit.

Tváří v tvář této skutečnosti je záchrana z hříchu — a tím svoboda myšlení a konání — možná jen v osobě Ježíše Krista (Sk 4,12). Kdo tuto nabídku bere vážně a dá se zachránit, okusí svobodu, jakou mu nikdo jiný v rámci pozemské existence nemůže zaručit.

Jaké důsledky má pro křesťana svoboda získaná v Kristu? Řím 8,1—2; Jak 2,12

Radostná zvěst evangelia znamená, že Kristus přišel odsoudit nikoliv hříšníky, ale hřích (Jan 3,17; Řím 8,3). Kdo jedinečnou nabídku evangelia s důvěrou přijímá a vírou se zavazuje z lásky žít poslušným životem, toho Kristus ospravedlňuje a osvobozuje.

2. Meze svobody

Má i křesťanská svoboda nějaké omezení ve správných věcech? 1 Kor 10,23—24

Lidé vždy chtěli uskutečňovat své zájmy bez ohledu na to, jaké to může mít následky v životě jiných lidí. Skuteční následovníci Kristovi si však uvědomují, že svým spolubližním mají být pomoci a ne překážkou na cestě víry. Proto se vynasnaží zvláště lidem mladým ve víře pomáhat, rozumět jim a utvrzovat je v naději.

Nad čím by se měli věřící lidé zamyslet dřív, než uplatní své právo svobodně si počínat? Jak 2,12; Kaz 11,9

Naši volbu a rozhodování má předcházet odpovědná úvaha. Písmo nikde nemluví o svobodě bez odpovědnosti. Svoboda věřícího člověka bere ohled na svědomí spoluvěřících.

Jako adventisté s. d. dobře víme, co znamená náboženská svoboda. Apoštol Pavel nás však nabádá k ohleduplnosti. Z náboženské svobody se máme těšit nejen my, ale stejnou mírou k ní dopomáhat i těm, s nimiž se snad názorově rozcházíme.

3. Svoboda v Boží službě

Co má být hlavní pohnutkou při užívání křesťanské svobody? 1 Kor 10,31; Kol 3,17

Prakticky všechny naše skutky, které jako věřící děti Boží konáme, je možno chápat jako službu Bohu. Výrazy „služba Bohu“ a „osobní svoboda“ mohou někomu znít jako protirečení. Nabídka svobody a výzva k službě se v představě mnohých navzájem vylučují. Ze zvěsti Písma však rozumíme, že svoboda v nejskutečnějším smyslu tohoto slova se uskutečňuje v úplné a dobrovolné odevzdanosti Ježíšově lásce.

Kristova láska nachází vyjádření v desateru Božích přikázání, která vystihují naši situaci a náš stav. Kdo víc usiluje o Boží čest než o vlastní, nebojí se podstoupit zkoušku pomocí věčných zásad Božích přikázání. Miluje Krista a cítí jeho lásku, proto se mu odevzdává jako svému Vykupiteli a Soudci. Jeho odevzdanost v porovnání s věčnou radostí u Boha není žádnou velkou obětí.

Proč se Pavel označil za „vězně Ježíše Krista“ v Ef 3,1?

V době, kdy psal dopis Efezským, byl Pavel zřejmě vězněm. Avšak něco jiného než okovy a pouta ho spoutávalo, drželo a uchvacovalo. Byl to Ježíš Kristus. Pavel byl jeho sluhou (otrokem) i jeho vězněm. Tato ochota úplně podřídit Bohu svoje plány je tajemstvím pravé svobody.

Podobně apoštol Jan, ačkoli byl vyhnanecem na ostrově Patmos, vnitřně zůstal svobodný. Pro své vnitřní společenství s Kristem mohl se i navzdory vyhnanství setkávat s Kristem, jehož oči byly jako „ohnivý plamen a nohy podobné lesklému kovu“ (Zi 1,14–15). Jan se těšil svobodě, že může konat Boží vůli, jako kdyby to byla jeho vlastní vůle.

4. Zřeknutí se svobody

Proč je nutné, abychom s darovanou svobodou rozvážně nakládali? 1 Kor 8,9—11

Tento příklad úzce souvisí s obsahem 1 Kor 10,25 atd. Apoštol Pavel radí v zájmu bratra s citlivějším svědomím zřeknout se určitého práva na svobodu. V tom se projevuje pravá křesťanská velikost, smýšlení Kristovo. V tomto smyslu máme i my dbát o to, abychom nechtě neoslabil víru některých slabších věřících. Zralí křesťané musí brát ohled na potřeby a slabosti svých spolubližních.

Jak má církev podle apoštolovy rady nakládat se svou svobodou? 1 Kor 14,40

Někteří lidé pokládají každé úsilí o upevnění pořádku za nebezpečné omezování osobní svobody. Ve své pomýlené představě se hrdě dožadují nezávislého myšlení a konání. Takovýto názor vyžaduje biblické usměrnění, podle kterého ve společenství upřímně věřících nikdo nemá smýšlet a jednat bez ohledu na mínění a zájem ostatních spoluvěřících.

5. Nezúžitkováná svoboda

Proč bohatý mládenec nezúžitkoval Kristovu nabídku osvobození od přizemních závazků? Mar 10, 17—22

Pán Ježíš podrobil mládence zkoušce, která musela vyjevit sobectví srdce. Přestože se tento mladík hlásil k Božím přikázáním, zkušební otázka Pána Ježíše odhalila v jeho duši modlu, pro kterou nemohl skutečně milovat ani Boha ani lidi. Výzvou k následování ho chtěl Pán Ježíš učinit svobodným člověkem, ale jemu byly pozemské jistoty zjevně důležitější. Modlou nemusí být jen viditelný a zbožňovaný předmět ze dřeva, kamene, či kovu, ale i naše oblíbené představy. Tisíce lidí mají falešné představy

o Bohu a Božích vlastnostech a proto slouží falešnému bohu jako kdysi služebníci Bálovi.

Jak si představoval apoštol Pavel odpovědné zacházení s křesťanskou svobodou? Gal 5,1; 1 Kor 7,23

Ježíšovi následovníci musí po celý život bojovat proti hříšným sklonům. Víra, naděje a láska chladne tam, kde se pozornost odvrací od svrchovaného povolání v Kristu Ježíši a zaměřuje se na přízemní, úzce sobecké zájmy. Nezapomeňme, že jsme byli z tohoto otroctví vykoupeni tou největší cenou: „drahou krví nevinného a neposkrvněného Beránka, Krista“ (1 Petr 1,18–19)! Dar této svobody se nejlépe zúčtuje v neochvějné službě Pánu. Život k jeho cti se vyznačuje skutečnou svobodou.

6. Dokonalý příklad

Kdo nám je v Písmu představen jako dokonalý příklad? 1 Petr 2,21–24

Cokoli Pán Ježíš na zemi konal, všechno konal v souladu s vůlí svého Otce. A přece — anebo právě proto — byl navýsost svobodný, protože hřích neměl nad ním moc. Jeho láska k Otci byla tak velká, že uskutečňovat jeho vůli mu působilo největší radost. Proto mohl na konci své pozemské služby s plnou jistotou povědět: „Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi dal konat“ (Jan 17,4). Tím nám všem „vydobil věčné vykoupění“ (Žid 9,12) a současně svým neposkrvněným životem dal nám jedinečný vzor myšlení a chování.

Čím se jako věřící lidé můžeme stávat Kristu stále podobnějšími? Jan 15,4–5

Kristus je dokonalý a svatý vzor, který jsme povoláni následovat. I když ho neumíme dokonale napodobit, před Bohem neobstojí žádná výmluva, pro kterou bychom zářivý vzor Ježíše Krista nemohli následovat. Apoštol Pavel se k tomuto následování

hlásí a vyzývá k němu i ostatní věřící: „Napodobte mne jako já Krista!“ (1 Kor 11,1).

5. úkol — dne 4. února 1984

Uznání autority

Základní verš: Žalm 96,7—10

Slovo autorita pochází z latinského tvaru *authoritas*, znamenajícího záruku, jistotu, spolehlivost, vážnost, moc anebo vliv. Autoritou dnes rozumíme společenský vztah mezi osobami, z nichž jedny mají převažující vliv na druhé. Autoritou rozumíme i vlivnou, váženou osobnost. V rodině například děti obvykle uznávají autoritu otce. Stará se o ně, vychovává je a dává jim příklad. Autoritou může být i prvotřídní pracovník, protože ovládá svou práci, je mistrem svého oboru, umí poučit, usměrnit a odevdat své zkušenosti jiným. Šíří dobrý vliv a celým svým počínáním vzbuzuje úctu.

Autoritu měli kdysi císaři, králové a jiní vládcové. Dnes hovoříme o autoritě prezidentů, premiérů, předsedů či jiných vládních činitelů. V dnešním úkolu chceme uvažovat o autoritě ve smyslu biblickém, křesťanském, aby se nám objasnil vztah křesťana k svrchované autoritě Boží jakož i patřičný respekt či úcta k autoritám při spravování záležitostí lidských.

1. Původ autority

Proč smíme na základě Pisma věřit, že zdrojem autority je Bůh? Dan 2,20—22; 4,14

V dávných dobách měli vládcové téměř neomezenou moc. Co přikázali, muselo se stát, a to bez ohle-

du na to, zda to bylo pro blaho nebo na škodu lidem. Většinou se tato moc bezohledně zneužívala k prospěchu malé skupiny vládcových oblíbenců. Jak málo byli dávní vládcové ochotni uznat kromě vlastní vůle nějakou jinou autoritu, ukazuje postoj faraóna při vyjití Izraelců z Egypta: „Kdo je Hospodin, že bych ho měl uposlechnout a propustit Izraele? Hospodina neznám a Izraele nepropustím“ (2 Moj 5,2). Na základě Písma smíme říci, že poslední instancí je Bůh.

Na čem je založena Boží autorita? Žalm 96,9—10

Jak univerzálně viděl pěvec žalmů Boží autoritu, vyplývá z toho, že vyzýval celý svět (v. 1—4) k vzývání a uctívání Hospodina. Činil to v jistotě, že Hospodin není jen „Bohem Izraele“, ale Stvořitelem a Pánem světa. Tuto myšlenku příznačně přebírá poselství prvního anděla pro závěrečný čas ve Zj 14,6—7. Vztah lidí k Boží autoritě před druhým příchodem Kristovým nebude zřejmě podle Boží vůle.

2. Autorita Písma

Proč křesťané mají Písmo za svou svrchovanou autoritu? Jan 17,17

Pravda je nedělitelná. Písmo má svůj původ buď od Boha anebo ne. Jestliže ano, potom kromě něho nepotřebujeme žádné jiné náboženské autority. Jestliže nepochází od Boha, potom naše víra nemá bezpečný základ. Pán Ježíš se přiznal k Starému zákonu a jeho obsah prohlásil za Boží pravdu. Následujeme ho v tom, že starozákonní i novozákonní spisy uznáváme za zjevenou autoritativní zvěst Boží ve smyslu reformační zásady „sola scriptura“, t.j. jedině Písmo.

O čem byli přesvědčeni věřící všech dob? 1 Petr 1,25

Pravda je nadčasová. Lidé se mohou mýlit; lidské poznání se mění a vyžaduje opravy. Vědecká odborná literatura již po několika letech zastarává. Zákony společenského života je třeba přizpůsobovat měnícím se vztahům a novým požadavkům. Poselství Písma přetrvalo staletí a odpovídá problematice člověka. Pravda nepotřebuje žádnou korekturu, platí pro nás právě tak, jako pro lidi před čtyřmi tisíci lety.

3. Autorita církve

Na čem spočívá autorita církve? 1 Tim 3,15; Mat 16,18

Církev není žádný zájmový spolek ani náhodné sdružení stejně smýšlejících, ale „dům Boží“ anebo „tělo Kristovo“ (Kol 1,24). Podle adventistického chápání je církev viditelná i neviditelná. Viditelnou církvi rozumíme společenství Bohem povoláných lidí pověřených zvěstovat a uskutečňovat jeho záměry. Neviditelnou církvi rozumíme velký zástup upřímných a obětavých mužů a žen v rámci církvi a společností anebo i mimo něj, kteří vzývají Boha v Duchu a v pravdě podle svého poznání.

Jaká pastorační úloha byla svěřena církvi? Mat 18,17—18

Církev má dvojí úkol. Vůči světu je povolána zvěstovat evangelium. Vůči sobě je povinna zachovávat jednotu smýšlení v lásce (Fil 2,1—5), vzájemně si sloužit rozmanitostí duchovních darů (1 Kor 12, 29—30), vespolek usilovat o podřízenost lásce Kristově (Ef 5,21), usilovat o vzájemnou snášenlivost (Řím 14,13), žít v mezích stanovených Bohem (2 Kor 6,14), napomínat se (Žid 3,13), vzájemně se povzbuzovat (1 Tes 5,11), potěšovat (1 Tes 4,18) a uplatňovat církevní kázeň (Mat 18,15—18; 1 Kor 5,13).

4. Rodičovská autorita

Čím zdůvodňuje Pavel svou výzvu k poslušnosti vůči rodičům? Ef 6,1—3; Kol 3,20

Rodiče jsou Bohem povoláni zastávat místo a plnit poslání, které nemůže náležitě nahradit žádné jiné ustanovení. V tomto jedinečném smyslu není nám nikdo takovým zástupcem Božím, jakými nám mají být otec a matka. Proto je máme nejen milovat, ale i ctít a vážit si, což je vztah, jaký se od nás jinak vyžaduje jen vůči Bohu.

Ceho by se měli křesťanští rodiče chránit? Kol 3, 21; Ef 6,4

Pavel mohl určitě uvést více pokynů ohledně správného vztahu rodičů a dětí, ale omezuje se na několik zásadních výroků. Láskou, úctou a poslušností určovanému vztahu dětí má v křesťanské rodině odpovídat láska, porozumění a k odpovědnosti zaměřená výchova ze strany rodičů.

5. Autorita vrchnosti

Proč se křesťan nemá vyhýbat svým občanským povinnostem? Řím 13,1—2

Písmo vidí vrchnost nezávisle na osobnostech a ideologiích jako Bohem ustanovenou moc, určenou udržovat pořádek v tomto světě.

Jakou důležitou úlohu přisuzuje Pavel vrchnosti? Řím 13,4—7

Stát má dbát o blaho a bezpečnost svých občanů. Má stanovit pravidla spravedlivého a spořádaného spoluzití. Děje se to definováním práv a povinností, služeb a protislužeb mezi státem a občany.

6. Pohnutky poslušnosti

Čím zdůvodnil Josef svou rozhodnou poslušnost? 1 Moj 39,7—10

Josef by byl mohl uvést tucet rozumových důvodů, aby odmítl nemravné požadavky této ženy. On však nezdůvodňoval své jednání možností ztráty důvěry svého vládce ani nebezpečím vyplývajícím z tak věrolomného činu. Držel se jen jednoho: „Nemohu zklamat svého Boha!“ Z těchto slov nezní strach z nedozírných následků, ale láska k Bohu. Dokud se budeme v boji s hříchem opírat o rozumové důvody, určitě podlehneme. Sílu zvítězit nám může dát jedině láska k Bohu.

Cím se řídili tři židovští mládenci v babylónském zajetí? Dan 3,16—18

Jestliže jedním pilířem poslušnosti je láska, pak druhým sloupem je víra. V chování tří mláďenců vidíme obě tyto opory. Byli přesvědčeni, že Bůh je s nimi a že je může zachránit i ze smrti. Jejich chování je možno označit za bezvýhradnou důvěru. Přitom však svou věrnost nepodmiňovali Boží záchranou. Tak si počíná jen ten, kdo víc miluje Boha než vlastní život. Kéž nám Pán pomůže sloužit mu nerozděleným srdcem!

6. úkol — dne 11. února 1984

Sobota — znamení vnitřního zákona

Základní verš: Mar 2,27—28

Sobota je Božím ustanovením z ráje. Je to Bohem určený čas pro společenství člověka se Stvořitelem v zájmu duchovního růstu a rozmachu v důvěřivém ovzduší pokoje, souladu a radosti, v ovzduší nebe.

Boží požehnání pro toto úzké společenství Boha s člověkem nepřestalo ani po pádu Adama a Evy do hříchu. I dnes smíme mít z tohoto daru Boží

lásky užitek pro své spasení, jestliže neochvějně věříme, že Bůh je původcem každého dokonalého daru a že „lidu Božímů zůstává sobotní odpočinek“ (Žid 4,9). Pán Bůh skrze proroka praví: „Dal jsem jim také svoje soboty, aby byly znamením mezi mnou a jimi, aby věděli, že já Hospodin je posvěcující“ (Ez 20,12).

Společenství s Bohem nás vede k poslušnosti a svatosti. Šest dní nám Pán Bůh vyhradil pro práci a sobotu, sedmý den týdne, máme podle Boží vůle zasvětit studiu stvořitelemých a spásných Božích činů. Přestaneme-li se zajímat o setkání a společenství s Bohem, staneme se sobě samými tyrany, kteří se připravují o lásku k Bohu i lidem. Před tímto hříchem nás chrání dar Božího odpočinku. Pán Bůh nám v něm připomíná, že jsme jeho stvoření a všichni spoluvěřící jsou našimi bratry a sestrami.

1. Znamení poslušnosti

Do jaké míry je nám den odpočinku Božím znamením? Ez 20,10—12

Posvěcení se uskutečňuje dvojím způsobem. Především nás posvěcuje spojení s Bohem. Posvěcení se dále děje Boží přítomností, která očištuje a posvěcuje. Přednostní příležitostí k tomu je sobotní odpočinek. Pravé posvěcení nám umožňuje odevzdatně sloužit Bohu a žít s ním v souladu s vědomím, že všechno závisí na oběti Ježíše Krista.

Cím jsou zmínky o sobotě v evangeliích a ve Skutcích apoštolských pozoruhodné? Luk 23, 54—56; Sk 13,44—45

Celá novozákonní zvěst nám jasně připomíná: Naše přijetí u Boha je v Ježíši Kristu již hotová skutečnost. Zachováváním přikázání nemůžeme k dokonalé spravedlnosti Ježíše Krista vůbec nic přidat. Původce a dokonavatel naší víry je i naším posvětitel. Sobota, jako „věčné znamení“ (2 Moj 31,

16–17), je tedy znamením posvěcující moci Kristovy pro všechny, kteří se skrze Krista stávají členy duchovního Božího lidu. O tomto spásném – ospravedlňujícím i posvěcujícím – Božím díle máme vydávat svědectví všem lidem na světě.

2. Správné svěcení soboty

V čem nám může být Pán Ježíš ohledně zachování sdbotního dne příkladem? Luk 4,16

Pán Ježíš pokládal sobotní den za příležitost k bohoslužbě a pravidelně se zúčastnil shromáždění. V tento den míval zvláštní společenství s Bohem i s věřícími. Kdo sobotu pokládá jen za příležitost tělesného odpočinku anebo v něm sleduje vlastní zájmy, tomu se smysl soboty ztrácí. Ústředním bodem našeho zachování soboty musí zůstat společenství s Bohem a se spoluvěřícími.

Z čeho je jasné, že k zachování soboty patří i ohleduplnost vůči bližním? Mar 3,4

Podle 4. přikázání byla sobota určena pro odpočinek a bohoslužebné společenství. V tento den má ztichnout všechen světský shon, aby se v souladu s Boží vůlí mohly konat jen dobročinné a milosrdné skutky. Tyto nejsou omezeny místem ani časem. Přinášení úlevy trpícím a útěchy zarmouceným jsou skutky, které Božímu dni odpočinku slouží ke cti.

3. Duch a litera

Proč mezi Pánem Ježíšem a židovským duchovenstvem docházelo opětovně ke sporům? Mar 2, 23–24

Farizeové chápali náboženství jako zachování určitých pravidel a přikázání. Tak se dívali i na sobotu. Když Pán Ježíš tyto jejich představy vyvracel, nenáviděli ho. Ani dnes pouhá formální zbožnost nikomu neprospěje. Jistěže je určitý pevný po-

řádek nutný, ale biblická zbožnost vyžaduje životodárné následování Krista v Duchu a v pravdě.

Cím by se mělo vyznačovat naše zachovávání soboty? 2 Kor 3,4—6

Je nesprávné posvátnost soboty vidět jen z hlediska toho, co není dovoleno. Farizeové se dopouštěli chyby tím, že zdůrazňovali negativní stránku zachovávání soboty, t.j. hovořili o tom, co se v sobotu konat nemělo. Kladli důraz na vnější formu zbožnosti. Formální zachovávání předpisů není důkazem, že člověk pochopil i ducha určitého přikázání. To se týká také soboty. To však nesmí vést k uvolněnému zachovávání soboty, ale podnítit nás, abychom poznali pravý smysl soboty.

4. Trvalé ustanovení

Z čeho uzavíráme, že sobota je určena pro všechny lidi? Mar 2,27

Nehledě na to, že Pán Bůh ustanovil den odpočinku při stvoření a zakotvil ho v desateru, i slova Pána Ježíše poukazují na všeobecnou závaznost soboty. Kristus nemluví o nějaké vymezené skupině, ale o lidech vůbec. Tím, že mluví o ustanovení soboty, odkazuje i na stvoření. Posvátnost soboty však nechápe jako nějaký donucovací příkaz, ale jako pomoc pro smysluplné utváření vlastního života.

Na co máme při správném zachovávání soboty stále pamatovat? Mar 2,28

Tato slova se často vysvětlují jako důkaz, že Kristus zrušil sobotu. Nic není nebibličtější jako tato domněnka. Ve v. 27 se Pán Ježíš hlásí k sobotnímu přikázání. Tím, že označení „Syn člověka“ dává do souvislosti s jedním z přikázání desatera, vyjevuje, že je zákonodárcem. Proto se označuje i za „pána soboty“. Souvislost jasně ukazuje (viz 2,23—26; 3,1—6), že Pán Ježíš se neobrací proti sobotě,

ale kritizuje farizejské nepochopení posvátnosti soboty.

5. Znamení lásky

Do jaké míry je naše zachovávání soboty znamením lásky k Bohu? 1 Jan 5,3

Jen láska působí, že zákon není tvrdým břemenem a zachovávání soboty není únavnou službou. Kdo Pána Boha miluje, ten v zachovávání Božích přikázání bude vidět možnost vyjádřit svou lásku.

Na co nás má sobota připravit? Žid 4,9—11

Pán Bůh chtěl lidi uvést do svého odpočinku. Hřích tomu zabránil. Od té doby se lidské dějiny vyznačují nepokojem a nespokojeností. Na příkladu Izraele ukazuje pisatel listu Židům, že neposlušnost bránila vstupu do Božího odpočinku. Těm, kdo Boží vůli berou vážně, platí zaslíbení, že Bůh jim chce darovat svůj pokoj. Každá sobota nás může upozorňovat na nepomíjitelnost společenství s Bohem.

6. Požehnání soboty

Do jaké míry je přikázání o sobotě znamením daru Boží milosti? 2 Moj 20,11—12

Jak můžeme přijmout Boží zaslíbené požehnání? Iz 58,13—14

Pravé zachovávání soboty závisí na postoji našeho srdce. Není možné ho oddělovat od toho, co Bůh chce. Není zde ani stopy po nějakém zákonickém vynucování, ale zdůrazňuje se radostné spojení s Bohem. Kdo se naučil žít ve společenství s Bohem, ten ví, že existují ještě vyšší hodnoty, než jen „vlastní zájem“. Všem, kdo přijímají sobotu jako znamení stvořitelské a vykupitelské Kristovy moci, se stane tento den radostí a potěšením. Kéž nás

Pán Bůh naučí ctít ho i správným zachováváním a posvěcováním soboty.

7. úkol — dne 18. února 1984

Zbožnost v rodině

Základní verš: Ef 6,1

Ze všech lidských vztahů, vyplývajících z „vnitřního zákona“ je vztah lásky mezi rodiči a dětmi nejdůležitější, protože z něho vyplývají všechny ostatní mezilidské vztahy. Je-li vztah k rodičům neuspokojivý, je ohrožen rozvoj osobnosti i struktura dalších lidských vztahů. Otec, matka a děti mají v rodině úlohy, které se nikde ve společnosti neopakují.

Každé dítě potřebuje projevy pozornosti a lásky od rodičů, aby se naučilo lásku přijímat a dávat. V opačném případě v dětském srdci vznikne vakuum, které potom vyplní nedůvěra, odcizení a nejednou i nenávisť.

Avšak nejen rodiče vůči dětem, ale i děti vůči rodičům mají určité povinnosti. Zvláště když jsou rodiče staří, nemocní anebo jinak postižení, nemají je děti opouštět a zanedbávat. Milující děti si najdou mnoho příležitostí, aby rodičům projevily svou lásku a ocenění. Pán Ježíš svým příkladem ukázal, jak děti mají poslouchat své rodiče a jak se o ně mají starat. Jako Syn ani na kříži nezapomněl na svou matku a odkázal ji do péče milovaného učedníka. Lásku není možno vynucovat tradicí, zvyklostmi nebo příkazy. Rodinné vztahy má v každém ohledu usměrňovat vnitřní, do srdce napsaný zákon lásky. Z tohoto podnětu nemůže být potom těžké do okruhu

lásky zahrnout i ty, které nám nebeský Otec představuje jako naše bratry a sestry.

1. První přikázání se zaslíbením

*Jakou povinnost mají děti vůči svým rodičům?
Ef 6,2—3*

Milovat rodiče znamená mít pro ně čas, přívětivé slovo a ochotu pro ně něco vykonat. Rodiče mají právo na větší lásku a úctu, než jakou máme projevovat vůči ostatním. Sám Bůh, který vložil na rodiče odpovědnost za ty, které jim svěřil, ustanovil, že rodiče budou zastupovat Boha dětem v nejútlejším období jejich života. Kdo odmítá právoplatnou autoritu svých rodičů, odmítá tím i svrchovanost Boží. Páté přikázání vyžaduje, aby děti nejen prokázovaly svým rodičům úctu a poslouchaly je, ale aby je i milovaly, byly k nim laskavé, ulehčovaly jim starosti, dbaly o dobré jméno, pomáhaly jim a potěšovaly je v starobě.

Kdy děti nemohou ani při nejlepší vůli rodiče poslechnout? Ef 6,1

Pavel poukazuje na to, abychom své rodiče „v Pánu“ poslouchali. Když mnozí rodiče nejsou křesťané, není možno je v každém případě poslouchat. Když přání nebo příkazy rodičů zjevně odporují Boží vůli, potom je třeba řídit se Boží moudrostí, která převyšuje každou lidskou autoritu.

2. Rodinné svazky

*K čemu přirovnává Pán Bůh svou lásku k nám?
Iz 49,15*

Nejmocnější pouto známé lidem je matčina láska k jejímu dítěti. Touto láskou Izaiáš ilustruje Boží lásku k vyvolenému lidu. Tato láska má vyvolat v srdcích Božích synů a dcer vděčnou ozvěnu, která by byla zjevným ovocem skrytého semena zasetého

do lidských srdcí nebeským rozsévačem. Tento ideální vztah chce být následovánímhodným vzorem pro rodiče a děti v pozemských podmínkách.

Jak by měli otcové projevovat svou lásku k dětem? Ef 6,4

Otcové by měli věnovat více času svým dětem. Měli by si všimnout jejich nálady, pocitů, postřehnout jejich záliby a snažit se je vychovávat podle zásad Božího slova. Nikdy by neměli vyslovovat znechucující myšlenky a přinášet domů nepřívětivou náladu. Výchova dětí vyžaduje trpělivou lásku. Na ní závisí další vzrůst dítěte a jeho štěstí.

3. Úcta k rodičům

Co připomněl Pán Ježíš těm, kteří se pod záminkou zbožnosti chtěli vyhnout odpovědnosti k rodičům? Mar 7,10—13

Rodiče jsou povinni od malička učit své děti, aby si je vážily. Rozvážná rodičovská láska k dětem je dobrým semenem, které svým časem ponese hojný užitek. Jestliže děti neusměrnujeme slovem i příkladem, nebudou si ani v dospělosti umět správně počínat. Boží příkaz o úctě dětí k rodičům stejně zavazuje rodiče jako děti. Správná výchova dětí přinese ovoce úcty k rodičům a budou požehnáním pro církve i společnost.

Jak je možno pečovat o stárnoucí rodiče i dnes?

Zde je na místě vážný rozhovor rodičů s dětmi. I když nám Písmo nedává nějaký provždy a pro všechny platný návod, Boží příkaz lásky a úcty má zůstat hlavní pohnutkou při zvažování situace. Snad několik otázek může napomoci při hledání správného východiska: Je správné hledět na vztah lásky jako na pouhou povinnost? Jak je možno co nejlépe vyjádřit lásku ke stárnoucím rodičům? Chápou děti, co jejich rodiče od nich očekávají? Mají děti přenechat péči o rodiče státní instituci? V čem spočívá

osamělost starých lidí? Co za těchto okolností znamená úcta k rodičům?

4. Překážky dobrých vztahů

Proč nejednou i křesťanská rodina naráží na překážky ve snaze o spořádaný domov? 2 Tim 3, 1—5

Jednou z příčin rodinných nedorozumění bývá narušený vztah rodičů a dětí. Při tom rodiče nejednou svalují vinu na vnější okolnosti, snahu zabezpečit hmotné blaho rodiny, její společenské postavení. To všechno může být vážnou překážkou správné výchovy dětí. Děti se naproti tomu dožadují větší volnosti a nejednou se bouří proti tradičním výchovným metodám rodičů. Když bychom měli postřehnout společného jmenovatele uvedených příznaků rodinného a společenského krizového ovzduší v Pavlově textu, nejvýstižnější by byl pojem „sobectví“.

Cím by se rodinné spory daly oslabit anebo úplně odstranit? Ef 4,2

Lásku v rodině nejednou nahrazuje napětí, nedorozumění, hrubost nebo nenávisť. Láska však vždy byla, je a provždy zůstane tou nejlepší živnou půdou důvěry a vzájemného porozumění. Tajnosti a lži otravují rodinný život, upřímnost a pravdivost. Spory a překážky se nemají hromadit, ale co možná nejrychleji odstraňovat. Nerozřešené problémy mezi manželi nebo rodiči a dětmi jsou nebezpečnou samozápalnou výbušninou s možnými nedozírnými škodami. Křesťané nejsou při řešení podobných těžkostí ponecháni jen vlastní dobré vůli, ale smějí počítat s mocí a pomocí Boží.

5. Požehnaný rodinný život

Která zásada by měla určovat křesťanský rodinný život? Řim 15,7

„Přijímání“ je opakem „odmítání“. Kdo někoho přijímá, jde mu vstříc svou dobrou vůlí, i kdyby v některém ohledu s ním nesouhlasil. Jen takový postoj umožňuje a zaručuje otevřenost vůči partnerovi. Čím víc si uvědomujeme „jak nás Kristus přijal“, tím ochotněji se budeme přijímat navzájem.

K čemu musí být rodiče i děti ochotní? Ef 4,32

Jednou větou zde apoštol Pavel vystihuje zákon usměrňující mezilidské vztahy. Zní: Chovejte se k sobě navzájem tak, jak se k vám choval Ježíš Kristus! Rodinný život bez ochoty uznat vlastní nepravosti a odpouštět viny druhých je nemyslitelný. Avšak odpuštění není na konci cesty, nýbrž na začátku. Kdo odpouští anebo o odpuštění prosí, odstraňuje odpadky minulosti. Dalším krokem je ochota začít znovu.

6. Smysl domova

Na jakých základech má stát a rozvíjet se celý křesťanský domov? Přisl. 24,3—4

Především je třeba dbát o to, aby v křesťanském domově byla zřejmá přítomnost Kristova Ducha, aby každý člen domácnosti uměl nést svůj kříž a následovat Ježíše. Křesťanský domov má být příkladem jedinečnosti pravých zásad života. Čím víc zájmu projevíme o budování domova podle původního záměru, tím lépe může splnit své poslání. Kdo sleduje dokonalý Boží plán s rodinou, může si být jistý úspěchem.

Které Pavlovo přání by mělo být heslem každého křesťanského domova? Fil 2,2

Základem domova musí být láska. V domácnosti, kde se ve slovech, pohledech a činech projevuje láska, tam je stálý proud světla nebeské slávy, tam je pravé štěstí a pokoj.

Život — nenahraditelný dar

Základní verš: 2 Moj 20,13

Věřící člověk pokládá život za Boží dar. To znamená, že v Bohu vidí jeho zdroj a uvědomuje si velkou odpovědnost za něj. Z Božího přikázání vyrozumívá, že Boží dar života je nedotknutelný a že tedy člověk není pánem ani svého ani cizího života. Protože život je takto úzce spjatý s Bohem, musíme se o něj starat tak, abychom si ho udrželi a napomáhali životu, kdekoli se s ním setkáváme. Přikázání Boží, zdůrazňující posvátnost života, nachází v Spasitelově výkladu ještě hlubší význam. Nejen zabítí, ale i nenávisť a hněv v jistém smyslu ohrožují život. V tomto světle nejenže se život nemá ničit, ale je třeba ho jako převzácný Boží dar zvelebovat, napomáhat jeho rozvoji, zmírňovat jeho rozpory a zhodnocovat ho smysluplným obsahem podle vzoru Ježíše Krista, který přišel, aby lidé „život měli a hojně měli“ (Jan 10,10). „Neboť tak miloval Bůh svět, že svého jediného Syna dal, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl věčný život.“ Takto viděný je náš život dvojnásobným darem, protože Bohu patří právem stvoření i právem vykoupení. Když Bůh neváhal na záchranu našeho života dát všechny poklady nebe, stojí za vážné zamyšlení, jakou hodnotu svému životu přisoudíme my a jakým smyslem naplníme jeho průběh.

1. Dárce života

Bůh je dárce života a všechny jeho zákony od začátku mají životodárný smysl (1 Moj 2,7). V něm žijeme, hýbeme se, trváme. Každý tep srdce, každý

nádech i výdech působí Ten, který při stvoření roz-
nítil v člověku jiskru života.

*Jak se nám ve světle Písma jeví prostřednické
Kristovo dílo při stvoření života? Jan 1,1—4; Kol
1,15—17*

Svůj život odvozujeme od Boha prostřednictvím
Ježíše Krista, v němž byl život původní, nevypůjče-
ný, neodvozený. V nás je jen nepatrný proud toho-
to zdroje života. V něm je sám pramen. Je-li náš
život skrytý s Kristem v Bohu, potom se při Kris-
tově příchodu zaskví plností jeho slávy.

*Na jakém základě dá Pán Bůh nový život sva-
tým? 1 Kor 15,20—22,51—54*

Spasitel, který vrátil syna vdově, který v mrtvém
těle děvčátka rozproudil nový život a za svého ži-
vota nejednoho člověka vyrval z náručí smrti, jed-
noho dne vrátí život všem, v jejichž srdci přebývá
zde na zemi svým Duchem. Jeho zaslíbení je tak
jisté, že apoštol Jan mluví o věčném životě už jako
o přítomném vlastnictví věřících (1 Jan 5,13). V slav-
né ráno vzkříšení budou vykoupení oděni nesmrtel-
ností.

2. Cena života

*Jak si cení Pán Bůh život každého člověka? Jan
3,16*

Kristus vytrpěl za nás hanbu, muka a smrt. Ze-
mřel nejen proto, aby vzal na sebe náš trest, ale
aby nám byl i příkladem. Jaká nevystižitelná láska!

*Jak jediné můžeme dospět k vlastnímu cíli své-
ho života? 1 Jan 5,11—12; Sk 17,26—28*

Krátký úsek života v pozemském horizontě na-
bývá ve světle moci zmrtvýchvstalého života Kris-
tova věčnou perspektivu. V jejím světle smíme zra-
kem víry dohlédnout za bránu smrti a hrobu a
vidět cíl svrchovaného povolání Božího v Kristu
Ježíši.

3. Bůh je ochránce života

Jaké následky měl Kainův strašný čin na jeho vztah k Bohu a k lidem? 1 Moj 4,9—16

Bůh volal Kaina k odpovědnosti za zločin, čímž dostal příležitost uvědomit si jeho vážnost a vyznat svůj hřích. Měl čas zamyslet se i nad možností hledání úniku od odpovědnosti. Rozhodl se pro tvrdší odpor a Pán Bůh neotálel s rozsudkem a vyřkl nad ním známé zlořečenství.

Čím chtěl Pán Bůh zvýraznit nedotknutelnost života? 1 Moj 9,5—6; 2 Moj 21,23—24

Právní řád, který Pán Bůh stanovil pro Izraele, neobsahoval žádná výsadní práva pro bohaté, urozené nebo slavné. Lidský život musí zůstat nedotknutelný. Přestoupením přikázání „nezabiješ!“ není však jen vražda, ale každá nespravedlnost, která se zkracuje lidský život, nenávisť, pomsta nebo jiná ohrožení života, včetně nejrůznějších forem poškozování života jednotlivce nebo kolektivitu, rasy, národa anebo lidstva vůbec.

4. Pohnutka zločinu

Jaká pohnutka bývá nejednou příčinou vraždy? Mat 5,21—22

Pán Ježíš říká jasně, že vražda má svůj začátek v srdci. Nenávisť v srdci bývá hnací silou vraha. Nenávisť může ze srdce vykořenit jen Duchem svatým zaseté semeno Ježíšovy lásky.

Čím se podle Pavlovy předpovědi vyznačuje doba před druhým adventem Ježíše Krista? 2 Tim 3,1—5

Žijeme v době všelijak otupeného svědomí, kdy lidé ztrácejí úctu k životu a vraždy jsou na denním pořádku. Druhá světová válka si vyžádala přibližně 60 milionů lidských obětí z řad vojáků i civilního obyvatelstva. Strašná bilance! Neúcta k životu naby-

vá krajně povážlivý stupeň v hrozbě možného nového světového konfliktu.

5. Ochota ke smíření

Co říká Pán Ježíš svým následovníkům o potřebě smíření? Mat 5,23—24

Ovzduší nebe se projevuje v lásce a odpuštění. Kristus přišel, abychom byli smířeni s Bohem i s lidmi. Láska odstraňuje nenávisť, která chce druhého znevážit a zničit. Jedno z posledních Kristových přikázání učedníkům bylo výzvou, aby se vzájemně milovali, jako je on miloval. Posloucháme toto přikázání, anebo dáváme svým tvrdým, nekřesťanským povahovým rysům volný průchod? Když někoho nějakým způsobem zarmoutíme nebo raníme, pak je naší povinností usilovat o smíření. To je důležitý předpoklad našeho důvěřivého přístupu k Bohu a přijetí jeho požehnání. Mohli by totiž jinak jít „spolu dva, jestliže se nedohodli?“ (Amos 3,3).

Proč Boží požehnání spočívá hlavně na těch, kteří usilují o smíření? Mat 5,9; Jak 3,18

Mnozí lidé umějí vždy a všude šířit nepokoj. Ustavičně pochybují o upřímnosti a pohnutkách jiných a zlomyslně si vykládají i ty nejmenší názorové odchylky. K podstatě vnitřního zákona patří i to, abychom nedostatky svých bližních pomáhali zmenšovat a pokud možno viděli jen to dobré.

6. Láska jako lék proti nenávisti

Co žádá Pán Ježíš od svých následovníků? Mat 5,43—45; Řím 12,20—21

Měli bychom se učit vážit si svých nepřátel tak, jako i Kristus miloval své nepřátele. Dal svůj život, aby i je zachránil. V srdci proniknutém láskou nemá místo nenávisť nebo pomstyctivost. Láska nepodezírá, protože pohnutky a činy jiných lidí vidí

v tom nejpříznivějším světle. Když někdo někoho miluje, nesnižuje ho pro jeho nedostatky, ale snaží se mu zachránit dobrou pověst a vyzdvihnout jeho dobré vlastnosti.

Čím se projevuje pravdivost naší lásky k Bohu?
1 Jan 4,20—21

Všeobecně se nám zdá, že je lehčí milovat Boha a Ježíše Krista než bližního, jehož vlastnosti a nedostatky dobře známe. Apoštol Jan dává na jednu úroveň naši lásku k Bohu s láskou k bližnímu. Požadavek splníme jen tehdy, budeme-li mít stále na zřeteli, že Kristus „nás první miloval“ (v.19). Ježíšův kříž je základem skutečné lásky. Poznání Boží lásky ke všem lidem, včetně nevďečných a nevěřících, vyvolává v nás ozvěnu lásky.

9. úkol — dne 3. března 1984

Posvátnost manželství

Základní verš: 1 Kor 7,3

Pán Bůh stvořil člověka jako společenskou bytost. Proto dal prvnímu muži ženu, aby byli podvojnou jednotou. Adam a Eva měli být podle Písma „jedním tělem“ (1 Moj 2,18.24). Manželství je však víc než jen tělesná jednota dvou lidí, je víc než radost z dětí, pokrm nebo příbytek. Manželství znamená úplnou odevzdanost v zájmu druhého s přáním společně trávit život a věrně setrvat při sobě až do smrti.

Vzájemná láska v manželství však nejednou vyžaduje i velké oběti sebezapírání, trpělivosti a ochoty snášet břemeno jeden druhého. Čím déle lidé v manželství žijí, tím větší je nebezpečí ztráty

„první lásky“, únavy a zevšednění. Strážní služba v církvi má velkou odpovědnost za zdravý, pokud možno bezkrizový rodinný život v širší pospolitosti věřících. Rodiče by měli být dobrým příkladem dětem s velkým porozuměním pro jejich potřeby a přání. Aby manželství nezůstalo jen do sebe zahleděným sobectvím, musí ho ovládat zákon sebezapíravé lásky platný pro zemi i nebesa, podle něhož štědře dávat znamená štědře též přijímat. Kristova láska je i dnes jedinou záštitou rodinné celistvosti.

1. Poslání manželství

S jakým záměrem ustanovil Pán Bůh manželství? 1 Moj 1,28; 2,18

Člověk je stvořen pro společenství především s Bohem, ale i s druhým člověkem, kterého miluje a kterým je milován. V neštěstí, nemoci nebo zármutku potřebujeme někoho, kdo může pomoci, umí soucítit a je ochotný povzbudit. Člověk se chce dělit i se štěstím, radostí nebo úspěchem. V tomto smyslu může a má být rodina prostředím, které slouží blahu každého jejího člena, kde je dobré společenské ovzduší a kde je dětem zabezpečena spolehlivá výchova pro jejich společenský život. Hřích sice otřásl základy manželství, avšak ono dodnes zůstalo oporou společnosti. Jeho posláním je v určitém smyslu zachování čistoty a štěstí lidstva.

Jak se vyjádřil Pán Ježíš o platnosti manželství? Mat 19,3—6

Těmito slovy zvěstoval Kristus světu, že manželství je posvátný svazek, zůstává-li čisté a neposkvrněné. Vztah lásky mezi mužem a ženou se má v manželství prohlubovat, i kdyby se v něm měly střídát radost se zármutkem. Nejednou se stává, že chutné ovoce lásky dozrává po letech společného života.

E. G. Whiteová připomíná, že na „správné pocho-

pení významu manželství potřebujeme celý život.“ Škola manželství je doživotní.

2. Co s nevěřícím partnerem?

Co radí Pavel nově obráceným křesťanům pro další život s nevěřícím partnerem? 1 Kor 7,12—16

Manželské vztahy mohou být někdy velmi složité. Církev se snaží vychovávat své členy tak, aby do manželství vstupovali oboustranně tělesně, duševně i duchovně tak připraveni, aby jim otázka jednoty vyznání byla jasná a nemusela jim dříve či později komplikovat život. Problémem zůstává otázka víry tam, kde jeden partner krok poslušné víry učiní, zatímco druhý ne. V takových případech je církev povinna jednat rozvážně, trpělivě a vytrvale se modlit.

Jaký zvláštní význam přisuzuje apoštol Petr v takovýchto případech obzvlášť manželkám? 1 Petr 3,1

Kdo vstoupil do manželství před obrácením, ten má o to větší povinnost věrně stát při svém partnerovi oč jeho náboženské přesvědčení převyšuje názory jeho partnera. Přitom však platí zásada, že na první místo patří poslušnost vůči Bohu před jakýmkoli pozemskými závazky, a to i za cenu utrpení. Láskou a přívětivostí je však možno v nejednom případě nevěřícího partnera získat.

3. Manželská nevěra

Jaký názor vyjadřuje Pavel na manželství a cizoložství? Řím 7,2—3

Platnost a hranice zákona Pavel znázornil příkladem vázanosti ženy k muži, jak to vyplývá ze starozákonního řádu. Apoštol tím však nepochybně vyjádřil i svůj názor na manželství a cizoložství. Manželská zpronevěra nakonec představuje úplné zrušení tělesné i duševní jednoty manželského svazku.

Cím podle Ježíšových slov začíná manželská nevěra? Mat 5,27—28

Tento Ježíšův výrok z kázání na hoře klade na nás nejvyšší mravní požadavky. V době všeobecné uvolněnosti a velkého zdůrazňování sexuální stránky života každému z nás hrozí nebezpečí. Boží děti si však vždy musí uvědomovat Boží přítomnost, mají-li odolat pokušením.

4. Rozvod

Co řekl Pán Ježíš o rozvodu? Mar 10,11—12

V dávných dobách nepodléhalo propuštění manželky žádnému zákonu. Propuštěná žena bývala obvykle bez práv. Mojžíšův zákon (5 Moj 24,1—4) vyžadoval, aby se propouštění dělo na základě propouštěcího potvrzení. Avšak i to mohlo být jen kompromisním a výchovným řešením, neboť původním Božím plánem to nebylo.

Jak vysvětlíme skutečnost, že Pán Ježíš odpustil cizoložné ženě? Jan 8,3—11

V Písmě není cizoložství ani z hlediska Božího ani z hlediska věrného partnera označeno za neodpustitelný hřích. Jistěže tam, kde byly poškozeny nejintimnější vztahy je třeba mnoho porozumění a lásky k odpuštění. Musíme však dobře uvážit, zda pro cizoložný vztah partnera má se nechat úplně ztroskotat manželství zvláště tam, kde následky mohou trpět hlavně děti.

5. „Nastávající těžkosti“

Proč apoštol Pavel radil, aby někteří zůstali svobodnými? 1 Kor 7,26—28

Tato Pavlova slova byla zdrojem nedorozumění. Z těchto slov někteří odvozovali celibát jako nutný předpoklad náboženské služby. Podobně nesprávně byly pochopeny i některé výroky evangelíí.

Pavel však mluvil o zvláštním čase a místě — o čase přítomných anebo právě nastávajících těžkostí. Slova tohoto textu není možno vykládat ve smyslu všeobecné platnosti.

Dospělí, svobodní členové mají v rodině církve stejné možnosti duchovního rozvoje jako členové v manželském svazku. Mnohé úlohy a povinnosti církevního života mohou plnit obzvlášť úspěšně a radostně.

6. Láska, nejsilnější pouto

*Co drží dva odlišné lidi v celoživotním svazku?
Ef 5, 22—28*

Pouhá existence člověku nestačí. Všeobecně platí, že plným životem žije člověk jen tehdy, když někoho miluje a je milován. Zvláště to však platí v manželství. Správně milovat nebývá lehké, protože ke skutečné lásce patří i odpovědnost. Proto vyžaduje velkou míru duchovní a duševní zralosti.

*Jaké napomenutí platí především manželům?
1 Jan 3,18*

Kdo lásku chápe jen jako „obšťastňující pocit“, ten ji vlastně nechápe. Láska je vnitřní příklon k druhému, usiluje pro partnera něco vykonat. Nechce se omezovat jen na pocity a slova, ale chce se projevit. Pravá láska se osvědčuje nejen v radosti a štěstí, v zdraví nebo pohodě, ale především ve zkouškách, v nemoci, v neštěstí ba i v zklamání.

Odvaha k pravdivosti

Základní verš: Ef 4,25

Pravdivost je základní prvek křesťanského života. Bůh očekává, že budeme pravdiví v myšlení, slovech i v skutcích. S vyznáním Ježíšova následovníka se nijak neshoduje jakákoli neupřímnost, polopravda nebo výslovná lež. Naše slova a skutky mají zrcadlit Kristovu lásku a čestnost, a tím vytvářet předpoklady důvěry umožňující nám účinně svědčit o spasení.

V řeči hluchoněmých se pojem pravda vyjadřuje přímkou, zatímco pojmu nepravda odpovídá znak křivky. Být čestným znamená být přímočarým. Nebývá to vždy lehké a vyžaduje to odvalu — je to však Boží požadavek. Dnešní úkol nás chce napomenout, abychom měli odvalu k pravdě. Pravda má být součástí našeho života. Svévolné zacházení s pravdou z jakýchkoli sobeckých pohnutek vede k ztroskotání víry.

1. Původ lži

Kdo je podle slov Pána Ježíše původcem každé lži? Jan 8,44

Když původce hříchu přestal poslouchat Boha — „nestojí v pravdě“ — stal se z něho nepřítel Boží, nepřítel Krista i nepřítel lidí stvořených k Božímu obrazu. Vyznačuje se lživými slovy, podvrtnými myšlenkami a překrucováním pravdy. Jako Kristův nepřítel bojuje proti těm, kteří se hlásí k pravdě.

Proč jsou satanské záměry často tak nepřehledné? 2 Kor 11,14

Na pokušení prvních lidí je vidět, že satan nikdy

nevyjevuje své pravé záměry, ale okázale se vydává za pomocníka a dobrodince. Dále popírá spravedlivou Boží vládu, jasnost jeho příkázání, vážnost jeho varovných poselství a žalostnou odcizenost Bohu přeznačuje na bohurovnou soběstačnost („budete jako bohové!“). A toto falšování skutečnosti je nejvlastnější podstatou jeho existence. Každá nečestnost odděluje od Boha a zavádí lidi do nebezpečné „pravděpodobnosti“, která přivolává soud.

2. Pravdomluvnost

Proč nepravda do křesťanského života nepatí..
Kol 3,9—10; Ef 4,25

Pravé obrácení musí v životě křesťana znamenat změnu. Jestliže před obrácením neměl ve zvyku mluvit pravdu, nyní bude vážit svá slova na „zlatých váhách“. Nové smýšlení se musí též projevit novým chováním.

Jaké požadavky klade Písmo na naši řeč? Ef 4,29

Slova nejsou jen akustické signály, ale nositelé myšlenek, probouzejí pocity a působí na jiné. Při styku s lidmi se vyplatí hovořit rozvážně. Pavel varuje před lehkovážnými a nevzdělavatelnými řečmi. I dnes mívá nejeden sbor těžkosti v důsledku nerozvážných slov, anebo unáhlených úsudků. Dříve, než něco povíme nebo učiníme, měli bychom uvážit: Pomůže to jiným, potřebuje to sbor — anebo to společenství poškodí?

3. Těžkosti s jazykem

Jak znázorňuje Písmo působení slov? Jak 3,5—8

Zlé na jazyku je to, že umí škodit i na dálku. Úder ruky může člověk odrazit, protože útočník je blízko. Zlému slovu nebo zlomyslné poznámce se sotva dá ujít, protože působí na dálku. Působnost slov je nezvládnutelná. Vyřknuté slovo už není

možno vzít zpět. Nic se tak těžko neodstraňuje jako nepravdivé pověsti a pomluvy.

O co by měli usilovat Ježíšovi následovníci? Žalm 39,2

Výraz „budou ostříhat“ naznačuje, že David chtěl svou řeč vědomě ukázněvat. To vyžaduje rozumové ovládnutí slov a úsilí vůle. Pravdivost, rozvážná a odpovědná řeč nejsou ani pro křesťana samozřejmostí, ale úlohou vyžadující vůli a cvik. Jak je to důležité, ukazuje nám text Písma (Jak 1,26): „Domnívá-li se kdo, že je zbožný, a přitom nedrží na uzdě svůj jazyk, klame tím sám sebe a jeho zbožnost je marná.“ Všechny náboženské projevy mohou být bezvýznamné, neumíme-li ovládat svůj jazyk.

4. Nebezpečí nepravdivosti

Jaké následky měla lež v životě Jáкова? 1 Moj 27,18—19.24.41—45

Udělení prvorozenství mělo být vlastně určitou posvátnou událostí. Zde se však odehrává v ovzduší lži, podvodu a viny. Jákob sice dostal prvorozenství, ale tím nebyly ospravedlněny intriky, pomocí nichž ho dosáhl. Bezprostřední následky tohoto lživého a podvodného chování byly: narušený vztah důvěry mezi otcem a synem, nepřátelství mezi bratřími, útěk a následný život štvance bez domova. Nepravdivost je i dnes příčinou rozvrácených lidských vztahů.

Jak potrestal Pán Bůh neupřímnost Ananiáše a Zafíry? Sk 5, 3—5.8—11

Tento manželský pár chtěl pravděpodobně předstírat obětavost, která mu nebyla vlastní. V této zprávě spatřujeme směs lakomství, pokrytectví, nepravdivosti a touhy po slávě. Petr v tom postřehl nebezpečí, ohrožující život církve. Tím se stává srozumitelným jeho „tvrdý zásah“. Tato událost nás

učí, že nedostatek lásky k pravdě je hříchem proti Bohu. Pravdu poznáváme jen pod vlivem Ducha svatého. Když propadneme lži a pokrytectví, prohřešujeme se proti Duchu svatému, který ovlivňuje naše srdce.

5. Slova prozrazují smýšlení

Co rozhoduje o správnosti anebo nesprávnosti naší řeči? Mat 12,33—35

Naše řeč prozrazuje, patříme-li k Ježíši, anebo ne. Neovládaná slova, nelaskavá kritika, pomlouvání, nepravda a dvojsmyslné řeči činí naše vyznávání Krista nevěrohodným. Nikdo sice nemůže číst myšlenky druhého člověka, ale žádný člověk nemůže natrvalo skrývat své nitro: řeč a činy vyjevují, co je v srdci. Naproti tomu soucitná a přátelská slova svědčí o tom, že žijeme s Ježíšem.

Jak souvisí naše řeč s naší budoucností? Mat 12, 36—37

Pán Ježíš praví, že nerozvážná a neposvěcená řeč nejen že neblaze ovlivňuje jiné, ale i na nás zanechává nežádoucí následky. Bůh bude od nás žádat počet, jak jsme využili dar řeči.

6. Přemýšlejme o tom, co je pravdivé

Co můžeme učinit, aby naše slova a skutky byly rozvážné? Fil 4,8; 2 Kor 10,5

Ovládání slov a činů začíná ovládnutím myšlenek. Nic nemůžeme dělat proti tomu, že z našeho srdce vychází hněv, závist, nenávisť a nečisté představy, ale můžeme rozhodnout, zda tyto pocity odmítáme, anebo při nich setrváváme. Když víme, že vnější vlivy mohou být živnou půdou zlých myšlenek, měli bychom hlídat dveře svého srdce — oči a uši. Pavel uvádí dvě pomůcky: myšlenky vědomě usměrňovat k dobru a myšlení poslušně podřizovat Bohu.

*Co chce učinit Bůh pro obnovu našeho života?
1 Tes 5,23*

Co mohou učinit lidé, to je vždy jen částečné, asi tak, jako kdybychom chtěli odstranit pouze příznaky určité nemoci a ne její příčinu. Kořeny našich nesprávných řečí a činů jsou v našem hříchem narušeném srdci. Skutečně a trvale nám může pomoci jen Bůh, který v nás provádí nejniternější obnovu. Zušlechťuje naši hříšnou přirozenost nejen „navenek“, ale posvěcuje nás „celé“, t.j. do hloubky, úplně a dokonale.

11. úkol — dne 17. března 1984

Kořen všeho zla

Základní verš: 1 Tim 6,10

Názory na vlastnictví jsou různé. Zatímco jedni pokládají soukromé vlastnictví za základ každého společenského řádu, jiní v něm vidí příčinu všeho zla a nepořádku na světě. Jaký postoj zaujímá k majetku Písmo? Boží slovo se na mnohých místech zmiňuje o penězích, majetku, vlastnictví — ba i o bohatství. Písmo varuje, aby se jím člověk nedal spoutat. Písmo počítá s hříchem v lidech a ví, že spíše jsme nakloněni zneužít pozemské bohatství než s ním správně nakládat. Zkušenost ukazuje, že člověk má sklon majetek získávat a rozhojňovat ho. Do určité míry to je možno obhájit. Nebezpečným se to stává tehdy, když se někdo obohacuje na úkor druhého člověka nebo společnosti. V pozadí je touha po majetku, blahobytu, úctě nebo moci. Křesťané by neměli podléhat takovým tužbám. Správný vztah k vlastnictví a majetku budeme mít jen tehdy,

uvědomíme-li si, že my sami jsme vlastnictvím Ježíše Krista. Kromě toho všechno, co máme, pochází od Boha: život, síla, schopnosti, nadání i čas! Nejsme tedy vlastníky, ale správci!

1. Stanovisko Písma k vlastnictví

Do jaké míry potvrzuje osmé Boží přikázání právo na vlastnictví? 2 Moj 20,15

Toto přikázání bychom nesprávně chápali, kdybychom v něm viděli jen zákaz vykrádání bank či obchodních domů anebo podobných zločinů. Jeho význam je dalekosáhlejší a týká se každého klamu zpronevěry, falešných transakcí, nepoctivosti a nedbalosti v zaměstnání, bezohledného zacházení s materiálem a časem. Patří sem i široká oblast úplatkářství. Bůh sám bere majetek pod ochranu tím, že zakazuje přivlastňovat si cokoli, co patří jiným.

Proč nemá být shon za majetkem tím nejhlavnějším v životě? Luk 12,15

Písmo nezavrhuje blahobyť a majetek. Mluví o lidech, kterým Bůh svěřil velké bohatství. Job byl před svým neštěstím jedním z nejbohatších lidí své doby. Po skončeném utrpení mu Bůh „zdvojnásobil všechno, co měl“ (Job 42,10.12). Také o Abrahamovi čteme, že byl „velmi bohatý“ (1 Moj 13,2). Písmo však nezamlčuje ani problémy souvisící s majetkem: „žádostivost“ chtít „mít“ stále víc. V blahobyti jako by byla určitá zákonitost: chce nejen mít, ale chce být rozhojněný.

2. Nepožádáš!

Proč Pán Bůh zakazuje žádostivost v každé podobě? 2 Moj 20,17

Žádostivost ničí společenství, ať je už zacílená na věci nebo na lidi. Měli bychom se tázat, proč Pán Bůh dal tak přísný zákaz jako překážku před naše

žádostivé srdce. Žádostivost vzniká v srdci, avšak nezůstává jen vnitřní pohnutkou, ale chce se stát činem. Myšlenkám nesmíme ponechat volnost, jak si mnozí myslí; potřebují uzdu a posvěcení. V opačném případě mohou být nebezpečím v rodině i ve společnosti.

Jak působí žádostivost na náš duchovní život? Mar 7,20—23

Pán Ježíš zde dvakrát zdůrazňuje, že určité způsoby chování poskvřují člověka zevnitř — asi tak, jako když hovoříme o „nečistém charakteru“ anebo „nečisté představě“. Řecký výraz pro *lakomství* znamená *chtít mít víc*. Přitom se nejedná jen o žádostivost po penězích a hmotných statcích, ale i o touhu po moci a nenasytnou tělesnou žádostivost. V tom se projevuje chamtivost člověka, který své štěstí hledá v hmotných věcech, a ne v Bohu.

3. Lakomství je modloslužba

S čím ztotožňuje apoštol Pavel lakomství? Kol 3,5

Modloslužbou je všechno, co upřednostňujeme místo Boha. Z hlediska tohoto textu to znamená, že majetek nás má udržet při životě a obšťastnit. Jaká to strašná zvrácenost, když se na místo Boha staví majetek! Tento sklon se nepřemůže silou vůle anebo askezí. Lidská síla vůbec není s to přemoci žádostivost vlastního já. Jediná cesta k obnově vede přes „smrt“ a „zmrtvýchvstání“ s Kristem (v. 1 a 5a).

Jaký vliv může mít pozemský majetek na vztah k bližnímu? 1 Jan 3,17—18

V každém člověku je sklon něco hodnotného vlastnit, ponechat si anebo sám zužítkovat. Jan to nazývá „zavřít si srdce“ a nabádá k úplně opačnému chování. Milovat znamená otevřít srdce a mít porozumění pro potřeby jiných. Sobectví a lakomství se mohou stát modloslužbou v dvojnásobném ohledu: tím.

že zastávají místo Boha a že se zavírají před spolu-
bližním.

4. Touha po slávě a moci

*Jaký žalostný konec touhy po moci uvádí Písmo?
Iz 14,13—15*

Hřích začal tím, že určitá bytost chtěla být ně-
čím víc, než čím ji chtěl mít Bůh. Jestli uvedenému
textu Písma správně rozumíme, Lucifer měl tu nej-
vyšší moc, jakou jen anděl mohl mít. On však chtěl
víc! Tento kníže andělů toužil po postavení, které
patřilo někomu jinému. I když se Písmo o pů-
vodu zla vyjadřuje jen náznakově, přece je jasné, že
žádosťivost a tužba po moci vedly ke vzpouře proti
Bohu. V lidském životě tomu není jinak.

*Jaký sklon je možno pozorovat i v Ježišově cír-
kvi? Mat 20,20—21; Luk 9,46*

I věřící mají co dělat s povyšováním lidského
srdce. Mnohé, co se děje v církvi, neodpovídá přání
sloužit Bohu, ale něco znamenat. Kromě těch, kdo
slouží Bohu nerozděleným srdcem, jsou i takoví,
kteří jsou rádi středem pozornosti a velmi jim na
tom záleží, aby se vidělo, co dělají. I to může být
určitý způsob žádosťivosti, i když se pod „maskou
zbožnosti“ těžko rozpoznává. Pána Boha však ne-
oklameme!

5. Nebezpečí pro víru

*Proč se touha po majetku může stát nebezpečím
pro víru? 1 Tim 6,9—10*

Žádost po majetku pochází z nesprávného usměr-
nění lidského úsilí. Obava, že ze života užijeme jen
málo, dusí důvěru v život. Zhoubný vliv bohatství
nezačíná jen tehdy, když člověk bohatství už má.
Trvalé úsilí o „klam bohatství“ plodí nepokoj, který
brání rozvoji skutečného života. Povážlivý je i sklon

člověka z mála získat mnoho. (To je princip všech hazardních her!) Zjevný je v tom egoismus, vypočítavost a bezohlednost, což nejednou vede ke zločinnosti.

K čemu vede žádostivost a lakomství? Ef 5,4—5

Církvi a jejím členům Pavel jasně říká jaké následky má spolčování s hříchem. Znamená vyloučení ze spásy a ztrátu nebeského dědictví. Proto je bezpodmínečně nutné, aby v jednotlivých členech církve žilo z víry zrozené a neodňatelné povědomí, jak „sluší na svaté“.

6. Život z víry v Boha

K čemu nás nabádá Písmo svaté? 1 Tim 6,6—8

Výrazu „spokojme se s tím“ je možno rozumět: Buďme spokojeni. Vykoupení v Kristu nás osvobozuje od plýtvání tělesnými, duchovními i hmotnými silami a prostředky. Člověk může rozumně žít bez žádostivosti a falešných cílů. Nenáročnost neznamená nějakou naivní spokojenost, maloměšťáckou zasyčenost, ale nejzralejší plod lidstva, hledajícího a nacházejícího v Bohu pravou a skutečnou hojnost (dostatek).

Jak bývá věřící člověk zbaven pečování? Mat 6, 31—33

Jen víra může osvobodit od sobectví, lakomství a ustaranosti. Úzkostlivé pečování o pozemské blaho je svou podstatou nekřesťanské. Trápí-li se člověk v pečování anebo je spokojený, to nezávisí jen na vnějších okolnostech, ale je věcí srdce. Kdosi jednou řekl: „Vždy jsem spokojený a tajemství mé spokojenosti spočívá v tom, že i když cestuji po moři, moje srdce nikdy neopouští svůj přístav.“

Přírodní a mravní zákony

Základní verš: 1 Kor 6,19—20

V seznamu přání většiny lidí bývá na prvním místě zdraví. Zdraví, to je stav blaha a pohody, nerušené spolupráce všech tělesných i duševních funkcí, stručně: životní síla. Všechno, čím je toto blaho narušované, pocituje se jako nepřírozená zátěž a překážka. Choroba je nežádoucí zásah do našeho života. Nemocný člověk nemůže žít tak, jak chce. Musí se vypořádat s tělesnými bolestmi a obvykle trpí i duševně, protože mu chybí zdraví a musí se zříkat mnohého, po čem jinak touží.

Většina nemocných je přesvědčena o tom, že choroba dolehla na ně jako nezasloužený osud, a proto se ptají: Proč právě já? Jisté je, že člověk byl původně určen pro zdravý a šťastný život. Hřích narušil jeho duševní i tělesný život. To znamená: vzpoura proti Boží vůli zanechala následky na duši i těle. Zákonitosti určující duchovní život není možno oddělovat od přirozených zákonů, kterým podléhá naše tělo. Choroba není sice vždy následkem osobní viny, ale neposlušnost zanechává vždy nějaké škodlivé následky na těle i na duši.

1. Bůh chce naše blaho

Čím chce Pán Bůh obdarovat člověka? Jan 10,10; 2 Moj 23,25

Písmo vidí člověka jako jednotu ducha, duše a těla. Ježíšova slova se nevztahují jen na duchovní život — anebo výlučně jen na budoucí věčný život -- ale i na naše duševní blaho a tělesné zdraví. Do jaké míry se tato nabídka může uskutečnit, to závisí na našem vztahu k Bohu.

V čem se projevila Ježíšova starostlivost o jeho nemocné spolubližní? Mat 4,23

Protože nemoc a smrt jsou následkem odloučení od Boha, jejich moc se ztrácí tam, kde se Bůh s člověkem opět setká. To se skutečně děje v Kristu. Proto jeho zásah přemáhal každou formu nemoci. Ježíšův první příchod to sice ještě s konečnou platností neodstranil, ale je to určitý příslib toho, co se stane při jeho druhém příchodu. I tu je nápadné, že Pán Ježíš neodkazuje na „onen svět“, ale už na této zemi chce dát „život a hojnost“. To nám dodává odvahu, abychom své pozemské blaho svěřili jemu.

2. Proč nemoc?

V čem viděl David příčnu utrpení a nemocí Žalm 41,5

V každém onemocnění se nám hlásí ta nejobávanejší „choroba“, která neodvratně přijde: smrt. Každý nepříjemný stav nám má připomenout, že pomíjitelnost člověka je Boží odpověď na naši neposlušnost. Každé uzdravení je dokladem dne, který má být na zemi naším posledním dnem. O své poslední hodině nevíme, ale Pán Bůh nám chce připomenout, že nejsme pány svého života, že je to dar od Boha.

Jaká je souvislost mezi neodpuštěnou vinou a nemocí? Žalm 32, 1—4

Při posuzování příčin chorob člověk jakoby měl sklon zacházet do krajnosti. Židé věřili, že nemoci jsou hlavně následkem osobní viny. Pán Ježíš to neuznal (Jan 9,3), avšak souvislost mezi hříchem a nemocí nepopíral (Jan 5,14). Podle dnešního názoru mnohých lidí se choroba dá vysvětlit čistě lékařsko-vědecky, bez toho, aby se připouštěl faktor hříchu. Je třeba však vědět, že odborníci psychosomatického lékařství poukazují na to, že mnohé tělesné choroby

jsou následkem závidosti, žárlivosti, strachu, nenávisti a jiných citových hnutí, anebo jinak řečeno: následkem takových způsobů chování, které slovo Boží zařazuje pod pojem „hřích.“

3. O smyslu nemoci

K čemu byl přiveden syrský vojevůdce Náman svou nemocí? 2 Král 5,1.14—15

V mnohých případech si člověk sám svou lehkovážností anebo nezodpovědnou životosprávou přivolává nemoc. Ta však může být i Bohem uloženou zkouškou pro osvědčení naší víry. Nemoc už nejednomu člověku pomohla na cestě spásy, protože v tísní začal věřit. Jaký význam má nemoc v našem životě, to závisí na tom, jaký postoj k ní zaujmeme.

K čemu může nemoc také sloužit? Jan 9,1—3

Není lehké tento myšlenkový postup plně dotahovat: někdo se narodí slepý a celá desetiletí musí takto žít, jen proto, aby se na něm zjevila moc Boží! Pán Ježíš však říká — ať se nám to líbí nebo ne — jsou nemoci, které slouží k Božímu oslavení. Může se stát — jako v případě člověka slepého od narození — že někdo může být uzdraven Boží mocí, anebo že svou chorobu snáší v důvěře v Boha a s jeho pomocí. Někdy může trpělivě snášená choroba mocněji zapůsobit na spolubližní než nějaké neobvyklé uzdravení.

4. Jsme zodpovědni

Jaká je souvislost mezi zdravím a poslušností? 2 Moj 15,26

Pozorujeme, že většina duševních i tělesných chorob je důsledkem působení hříchu. Musíme chtít zřeknout se hříchu. Nakonec rozhoduje náš postoj vůči hříchu. Jde o změnu naší vůle, o změnu našeho chování a o změnu našeho životního cíle.

Jaká zákonitost ovlivňuje i naše zdraví? Gal 6,7

Kdo své tělesné síly přepíná nerozváženou délbou času, nadměrnou prací anebo nezdravou životosprávou, musí počítat s tím, že jednoho dne mu organismus vypoví službu. Negativní pohnutky, jako je nenávisť, ustaranost, závist, nečestnost a nelaskavost, se dříve nebo později projeví tělesnou poruchou. I pro náš duševně-tělesný život platí zákon o setbě a žni. Podle odhadu odborníků asi 60 % všech nemocí má příčinu v duševních problémech, které Písmo nazývá hříchem.

5. Duševní zdraví

Jaký vliv má pozitivní postoj k životu na zdraví? Přísl 17,22

Duch a tělo spolu úzce souvisí: působíme-li na jedno, ozve se druhé. Stav mysli mnohem více ovlivňuje zdraví, než si mnozí myslí. Mnohé nemoci jsou důsledkem duševní tísně. Zármutek, úzkost, nespokojenost, žal, vina a nedůvěra mohou právě tak podkopat tělesnou sílu jako nákazy a přivolat smrt.

Co můžeme učinit pro své duševní zdraví? Kol 3,8—10

Pavel mluví o odložení hříšného chování a o vysvlečení záporných povahových vlastností. Čím dříve s tím začneme, tím lépe; čím déle s tím otálíme, tím to bude těžší. Tajemství takovéto změny vystihuje apoštol výrazem: „o b l é k l i n o v é h o č l o v ě k a“. Nestačí se jen zřeknout negativních vlastností; musíme se cvičit ve správných způsobech chování. Děje se to tím, že se snažíme poznat Boží vůli, že prosíme o sílu Ducha svatého a snažíme se konat, co Bůh od nás v konkrétním případě očekává. Jací jsme v šestnácti letech, za to prakticky nemůžeme, ale jací jsme v šedesátce, to velkou měrou závisí na nás.

6. Boží zaslíbení

*Do jaké míry platí Boží zaslíbení Izraeli i nám?
Jer 33,6*

Z hlediska čistě historického prorok mluví o době návratu Izraele z babilonského zajetí. Zaslíbení se především nevztahuje na tělesné zdraví, ačkoli je v něm zahrnuto. To, co Jeremiáš Izraeli tehdy prokročoval, dokoná se při všech věřících, když se skončí „babilonské zajetí hříchu“.

Odkud čerpáme jistotu, že jednoho dne budou všechny nemoci odstraněny? Zj 22,2; 21,4

Když bereme chorobu vážně jako varování, potom ta nejdůležitější životní otázka už nemůže znít: Jak se co nejrychleji uzdravím? ale: Jak budu věčně zdravý? Když si vzájemně přejeme „dobré zdraví“, měli bychom přitom myslet nejen na zdraví tělesné. Člověk může být z lékařského hlediska „zdravý“ bez toho, že by jeho život byl spásně usměrněný. Tělesné zdraví je jen určitá oblast, Pán Bůh však chce uzdravit celého člověka.

13. úkol — dne 31. března 1984

Cesta k zralosti

Základní verš: Řím 5,3—5

Společnost se skládá z lidí různého věku — z dětí, dospělých a starců. Každému lidskému věku odpovídá určitý stupeň rozvoje. I z duchovního hlediska jsou různé stupně vývoje. Odevzdání se Kristu znamená konec cesty, ale začátek dlouhého období dozrávání. Cesta víry vede výšinami i strmými svahy, jsou na ní porážky i vítězství. Zralost víry se nedosahuje na rovinách duchovního života. Měli

bychom uznat, že těžkosti a časy soužení nejsou Božím „šikanováním“, ale podnětem k duchovnímu růstu. V dnešním posledním úkolu tohoto čtvrtletí chceme uvažovat o několika krocích na cestě k duchovní zralosti.

1. Poznání vlastního stavu

Jak začal u publikána v chrámě nový život? Luk 18,13—14

Život s Kristem nezačíná vytyčením vysokého mravního cíle vyžadujícího zbožné výkony. Na to byl právě farizej bohatý — a přece před Bohem neobstál. Z jeho „modlitby“ bylo znát přesvědčení, že pro svou zbožnost má před Bohem zásluhy. Úplně jinak byl na tom publikán. Tísnila ho jeho ztracenost. Věděl, že nic jiného ho nemůže zachránit než Boží nezasloužená milost. A právě takové smýšlení je i pro nás předpokladem nového začátku.

Proč vyznání hříchů nemusí vést k zoufalství? 2 Petr 3,9

Vyznání hříchů nemá nic společného se sebekritikou ani se „sypáním popela na hlavu“, když hřích vyšel na světlo. Není žádným sebetrýzněním, kterým by zbožné duše mohly dosáhnout zadostiučinění. Vědomí hřichu je úlek nad zlem v našem srdci a poznání, že jen Kristus nás může z něho vysvobodit. Kdo se mu odevzdá, toho vede na cestu posvěcení.

2. Obrácení a následování

Čím začíná cesta k duchovní zralosti? Luk 6,47—48

Pán Ježíš hovoří o vědomém odevzdání života Bohu. Tehdy „přišli k němu“ mnozí, ale „opět od něho odešli“, když je upozornil na požadavky. Kdo chce patřit Kristu a není přítom ochotný slyšet a uskutečňovat jeho přikázání, ten má nesprávné

představy o následování. Základem stavby víry je: přijít ke Kristu, poslouchat ho, konat jeho vůli. Jinak není duchovní vzrůst možný.

Proč si podmínky následování nemůžeme klást sami? Luk 9,59—62

Oba muži byli nepochybně ochotní Pána Ježíše následovat, ale měli výhrady. Pán však znal to „ale“, které tak často bývá překážkou bezvýhradného následování. V tom „chci — ale...!“ spočívá tajná výhrada srdce získat sice život s Bohem, ale bez obětování vlastních hříšných náklonností. Pán Ježíš škrta toto „ale“ bezpodmínečným „buď — anebo“. Zkušenosť ukazuje, že rozhodnout se pro Ježíše Krista je tím těžší, čím častěji se odkládá.

3. Víra a poslušnost

Co umožňuje duchovní vzrůst? Ef 3,16—18

Pavlem použité slovo *přebývat* naznačuje trvalý a ne přechodný příbytek. Živě přítomný Kristus je tajemstvím naší síly. Kristus je ochotný pro všechny lidi být živým Kristem, avšak vstup do našeho života si nikdy nevynucuje násilím. Přichází jen tehdy, když ho o to prosíme.

Proč víra a poslušnost nejsou protiklady? Řím 1,5

Apoštol Pavel tu spojuje dva pojmy, které se mnohým křesťanům jeví jako neslučitelné protiklady: víra a poslušnost. Kdo chápe poslušnost jen jako závaznost vůči zákonu a nařízením a nevidí za tím živý vztah k Bohu, musí dojít k nesprávnému závěru. Pavel v listě Římanům dává jasně najevo, že víra není jednoduchý a laciný způsob vyrovnání se s Bohem, není to subjektivní libovůle člověka, ale poslušnost! Nevede tedy ani do libovůle a otroctví, ale podřizuje člověka Boží vůli niterněji a opravdověji než by to docílil zákon.

4. Síla ze zkoušek

*Jaký význam může mít zátěž pro život víry?
2 Tes 1,3—5*

Ve všem, co nás potkává, se děje Boží vůle, která všechno ovládá a spolupůsobí ke spasení. Křesťané nevěří v slepý osud ani v náhodný chod světa, ale všechno vidí pod zorným úhlem Boží vůle. V událostech svého života nejednou poznáváme Boží ruku a s Janem můžeme povědět: „To je Pán“ (Jan 21,7).

*Jak se mají křesťané chovat ve zkouškách? Jak
1,2—3.13*

Kdo se rozhoduje pro život s Kristem, nebývá ušetřen zkoušek. Apoštol zde však nehovoří o pokušeních, která člověka přivádějí k pádu, ale o zkouškách, ze kterých vychází posílněn. Jejich posláním je očistit nás, abychom byli bez poskvrny.

5. Svědectví a služba

*K čemu nás má podnítit společenství s Bohem?
Žalm 73,28*

Tento žalm znázorňuje průběh duchovního růstu. Žalmista sice nepochybuje o existenci Boží, ale nechápe Boží cesty. Doposud žil v náboženské představě, podle které bezbožný člověk je pod Božím zlořečenstvím, zatímco člověk bohabojný se těší z Božího požehnání. Skutečnost však se zatím jeví jinak. Zatímco Azař pozoroval sebe a svůj život porovnával s jinými, neuměl určité problémy rozřešit. Když se však obrátil k Bohu, nejen že se zbavil pochybností, ale byl nucen vydat svědectví o víře.

Proč následování Pána Ježíše nerozlučně souvisí se službou? Jan 12,26

Ze souvislosti chápeme, že jde o Ježíšovu cestu utrpení, kterou musí jít každý, kdo ho chce následovat.

dovat. Následování Pána Ježíše je vztah služby, do kterého věřící člověk ochotně vstupuje a jehož důsledky bere vědomě na sebe a kterým roste ve víře.

6. Život v Duchu

Jak se v našem životě projevuje vedení Ducha svatého? Řím 8, 14—16

Z Pavlova obrazu vyplývá, že křesťané se stávají dětmi Božími. Nemají na tom žádné zásluhy, ale Bůh-Otec, ve své lásce a milosrdenství přijal ztracené, bezmocné, vinami obtížené hříšníky za své děti. Tím jsou jejich viny odstraněny a oni se stali dědici jeho lásky a slávy. Tato jistota se musí projevit v našem životě tak, že budeme žít jako děti a dědicové Boží.

Jak popisuje Pavel život Božích dětí? Gal 2,20

To je tajemství úspěšného křesťanského života. Kristova láska je vnitřní hybnou silou a Kristova spravedlnost se stává skutečností života věřícího Božího dítěte (Řím 8,3—4). Pán Ježíš hovořil o tomto životě jako o plnosti života (Jan 10,10). Kristův život nám vštěpuje Duch svatý při znovuzrození. Má se v nás dále rozvíjet podle Kristova vzoru.
